

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА ВО ПЕРИОДОТ ЈУЛИ-СЕПТЕМВРИ 2016 ГОДИНА

Октомври 2016

СОДРЖИНА

I.	РЕГУЛАТОРНА РАМКА	4
I.1.	Царинска регулатива	4
I.2.	Заштита на права од интелектуална сопственост	4
I.3.	Друга регулатива која има влијание врз царинското работење	6
II.	ЕУ ИНТЕГРАЦИЈА	9
II.1.	Усогласување со царинската регулатива на ЕУ	9
II.1.1.	Заеднички транзитен систем на ЕУ и ЕФТА земјите	9
II.2.	Развој на административниот капацитет согласно ЕУ стандардите	10
II.2.1.	Проекти поддржани од Инструментот за претпристапна помош (ИПА)	10
II.2.2.	Царина 2020 – Програма на Европската комисија	10
III.	ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ЦАРИНСКАТА УПРАВА	11
III.1.	Основи	11
III.2.	Вработување	11
III.3.	Обуки и стручно оспособување	12
III.4.	Интегритет	13
III.5.	Внатрешна ревизија	16
III.6.	Наградување и унапредување	16
IV.	НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА	17
IV.1.	Основи	17
IV.2.	Административни постапки	18
IV.3.	Безбедност и комуникација	18
IV.4.	ИКТ поддршка	19
IV.5.	Управување со финансиски и нефинансиски ресурси	20
V.	ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ	21
V.1.	Услови за спроведување на царинските формалности	21
V.2.	Е-Царина	21
V.2.1.	Нов софтвер за обработка на царински декларации	21
V.2.2.	ЕХИМ	22
V.3.	Обем на извршени работи	23
V.3.1.	Царински и акцизни одобренија и лиценци	23
V.3.2.	Преференцијално потекло на стоките	24
V.4.	Промет на товарни моторни возила (ТМВ) на граничните премини	25
V.5.	Обработени царински декларации	26
V.6.	Наплатени приходи	28
V.6.1.	Царина	29
V.6.2.	ДДВ	29
V.6.3.	Акцизи	29
V.6.4.	Надоместоци	29
VI.	КОНТРОЛА НА ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ	30

VI.1.	Основи	30
VI.2.	Унапредување на административниот капацитет	30
VI.3.	Управување со ризици	31
VI.4.	Царинска и друга контрола	32
VI.4.1.	Физичка царинска контрола	32
VI.4.2.	Документарна царинска контрола	38
VI.4.3.	Пријавени девизи	40
VI.4.4.	Царинска лабораторија	40
VI.4.5.	Резултати од постцаринска контрола	41
VI.4.6.	Преземени правни мерки за откриените неправилности	42
VI.4.7.	Решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки	42
VI.4.8.	Кривични пријави	43
VI.4.9.	Царински, девизни и акцизни прекршоци	43
VI.5.	Учество во меѓународни активности	44
VI.6.	Заштита на права од интелектуална сопственост	45
VII.	ТРАНСПАРЕНТНОСТ И СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЦАРИНАТА	46
VII.1.	Односи со јавноста	46
VII.1.1.	Позначајни настани	46
VII.1.2.	Меѓународна соработка	47
VII.1.3.	Граѓански дневник и барања за пристап до информации од јавен карактер	50
VII.1.3.	Интернет и интранет	50
VII.1.4.	Отворена царинска телефонска линија (197)	51
VII.2.	Царинска соработка	52
VII.2.1.	Соработка со бизнис заедницата	52

I. РЕГУЛАТОРНА РАМКА

I.1. Царинска регулатива

Во текот на третото тромесечие од 2016 година донесени се следните акти и регулативи во врска со царинското работење:

- Објавен е новиот **Правилник за формата и содржината на мандатниот платен налог** („Сл. весник на РМ“ бр. 124 од 6 јули 2016 година) – со кој се пропишува формата и содржината на мандатниот платен налог и тоа за физичко лице и за правно лице, односно трговец поединец.
- Објавен е **Закон за ратификација на измените и дополнувањата на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка (консолидирана верзија)** („Сл. весник на РМ“ бр. 145 од 3 август 2016 година), со кој се ратификуваат измените и дополнувањата во Конвенцијата за заедничка транзитна постапка донесена од страна на Мешовитата комисија на ЕУ-ЕФТА за заеднички транзит на 28 април 2016 година (со Одлуката бр. 1/2016), што започнаа да се применуваат од 1 мај 2016 година. Со оваа одлука се изврши измена и дополнување на основниот текст на Конвенцијата и измена на нејзините додатоци во поглед на нивната содржина и терминологија. Како позначајни измени кои се извршени во Конвенцијата се: бришење на Прилогот со листа на стока со поголем ризик од измама и сите одредби кои се однесуваа на ваков вид на стока, измени во видовите на поедноставени транзитни постапка и условите кои треба да се исполнат заради добивање на одобрение за нивно користење, како и измени во однос на употреба на општата гаранција и случаите во кои не е потребно да се обезбеди гаранција (односно согласно измените не е потребно да се обезбеди посебен вид на гаранција за стоките кои претходно беа наведени во Листата на стоки со поголем ризик од измама).

I.2. Заштита на права од интелектуална сопственост

Нови барања за заштита на права од интелектуална сопственост во Царинската управа имаат регистрирано и следните трговски марки: FERRAGAMO, SALVATORE UGG, KOLID, SUNDAY, JEEP, JEEPSTER, GRAND, MILKA, ESCADA, BOSS, BOSS HUGO BOSS, BOSS WOMAN, BOSS HUGO BOSS INTENSE, HUGO BOSS DARK BLUE, HUGO BOSS WOMAN, BOSS ORANGE, CANON, VW, BEETLE, POLO, GOLF, PASSAT, VOLKSWAGEN, COLGATE, PALMOLIVE, PALMOLIVE NOURICHE, PALMOLIVE INVISIBLE, PALMOLIVE THERMAL SPA, LADY SPEED STICK 24/7 FRESH & LIGHT, LADY SPEED STICK IR(7913), KOLYNOS, LAMBORGHINI и AJAX PROFESSIONAL EXTRA POWER.

На крајот на третото тромесечие од 2016 година бројот на регистрирани барања за царинска заштита на трговски марки во однос на права од интелектуална сопственост во Царинската управа изнесуваше 882, додека на крајот на 2015 година изнесуваше 673.

Од 1 јули до 30 септември 2016 година во 29 акции привремено се задржани 60.672 парчиња стока поради основано сомневање за повреда на права од интелектуална сопственост.

Стоката која е привремено задржаната заклучно со 30 септември 2016 година е прикажана во следната табела:

ЗАДРЖАНИ ПРОИЗВОДИ ПОРАДИ СОМНЕВАЊЕ ДЕКА ПОВРЕДУВААТ ПРАВО ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ										
Ред. бр.	Вид на производи	Единица мерка	2015				2016			
			Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно Јан.-сеп.	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно Јан.-сеп.
1	Облека, додатоци и други поврзани производи и репроматеријали	Парче	4,935	4,834	5,332	15,101	2879	2,409	1,021	6,309
2	Обувки и додатоци	Пар	577	1,442	1,370	3,389	10,973	40	38	11,051
3	Парфеми, дезодоранси, козметика и сл.	Парче	52,780	24,444	4,203	81,427	221,405	49,840	653	271,898
		Килограм	0	350		350	0	0		0
4	Телефони, ИТ, аудио, видео, делови и опрема и сл.	Парче	678	64	6	748	668	1575	288	2,531
5	Авто делови и опрема	Парче	522	1,339	636	2,497	132	1	1	134
6	Лекови	Парче	0	0		0	0	0		0
7	Друго	Парче	408,097	87,743	3,607	499,447	103,956	6,528	58,656	169,140
Вкупно		Парче	467,589	119,866	15,154	602,609	340,013	60,393	60,657	461,063
		Килограм		350		350				0

Во овој период покарактеристични се случаите на привремено задржани сокови со 26% и кондиторските производи со 16% учество во целокупното количество на привремено задржана стока. Во однос на потеклото на привремено задржаната стока по оваа основа доминираат Србија со 46%, Турција со 22% и Шпанија со 15%.

Во 12 случаи привремено задржаната стока поради основано сомневање дека повредува права од интелектуална сопственост е ослободена. Поради тоа што застапниците на имателите на трговските марки се изјасниле дека стоката не повредува права од интелектуална сопственост ослободени се: 1.280 парчиња балони од фолија, 10 парчиња дисплеи за мобилни телефони, 10 парчиња клучеви за автомобил, 8 парчиња тонери, 2.196 парчиња додатоци и украси за роденденски прослави и 4.124 парчиња школски прибор и додатоци. Поради тоа што носителот на правото не се изјасни за оригиналноста на стоката ослободени се 28.044 парчиња сокови. Поради тоа што од страна на застапниците на имателите на трговските марки не е поднесено барање за заштита на права од интелектуална сопственост ослободени се 71 парче фармерки и 55 парчиња постелнина.

Врз основа на потврдена повреда на права од интелектуална сопственост, во текот на третото тромесечие во 2016 година, под царински надзор **беа уништени 5.874 парчиња фалсификувана стока** (дијагностички уред за автомобили, детска долна облека, детски тренирки и стикери – амблеми).

Врз основа на член 30 став 1 од Законот за царински мерки за спроведување на заштита на правата од интелектуална сопственост („Сл. весник на РМ“ бр. 88/2015,

154/2015, 192/2015 и 23/16), Владата на Република Македонија донесе Одлука за бесплатно отстапување на одземена стока на Министерството за труд и социјална политика за помош на евидентирани приматели на социјална помош, и тоа за вкупно 507 парчиња стока со завршена царинска постапка.

I.3. Друга регулатива која има влијание врз царинското работење

Во текот на третото тромесечие од 2016 година донесени се и следните акти и регулативи кои имаат влијание врз царинското работење:

- Решение за дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе од говеда, говедско месо, производи и преработки од говедско месо, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда во Република Македонија од Република Грција („Сл. весник на РМ“ бр. 129/2016).
- Решение за забрана на увоз и транзит на живина и диви птици, како и производи и нуспроизводи од живина и диви птици по потекло од Италија („Сл. весник на РМ“ бр. 129/2016).
- Решение за престанок на важење на решението за забрана на увоз во Република Македонија на жива живина, кокошки несилки, еднодневни пилиња и јајца за ведење по потекло од Италија („Сл. весник на РМ“ бр. 129/2016).
- Решение за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе и ембриони од говеда, говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Србија („Сл. весник на РМ“ бр. 129/2016).
- Решение за забрана на увоз и транзит на говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Косово („Сл. весник на РМ“ бр.131/2016).
- Решение за забрана на увоз и транзит на говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Албанија („Сл. весник на РМ“ бр. 134/2016).
- Решение за дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе од говеда, говедско месо, производи и

преработки од говедско месо, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда во Република Македонија од Република Грција („Сл. весник на РМ“ бр. 134/2016).

- Решение за дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе и ембриони од говеда, говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Бугарија („Сл. весник на РМ“ бр. 134/2016).
- Решение за дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Грција („Сл. весник на РМ“ бр. 140/2016).
- Решение за изменување и дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе и ембриони од говеда, говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Србија („Сл. весник на РМ“ бр. 141/2016).
- Решение за забрана на увоз и транзит на говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Црна Гора („Сл. весник на РМ“ бр. 141/2016).
- Решение за изменување и дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе и ембриони од говеда, говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Србија („Сл. весник на РМ“ бр. 141/2016).
- Решение за забрана на увоз и транзит на говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Црна Гора („Сл. весник на РМ“ бр. 141/2016).

- Решение за изменување и дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Косово („Сл. весник на РМ“ бр. 164/2016).
- Решение за изменување и дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе и ембриони од говеда, говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Србија („Сл. весник на РМ“ бр. 166/2016).
- Решение за забрана на увоз и транзит на домашни и диви свињи, семе, јајца и ембриони од свињи, свинско месо, производи и подготовки од свинско месо, други производи кои содржат свинско месо, како и нуспроизводи од свињи во Република Македонија од Република Полска („Сл. весник на РМ“ бр. 167/2016).
- Одлука за престанок на важење на одлуката за определување на видот на материјалот од кој се изработени пакувањата за кои се пресметува надоместок за пластичните производи и пакувањата од пластични маси, начинот на пресметувањето на надоместокот и неговото прикажување, видовите на производи кои се спакувани во пакувања и видовите на вреќи и ќеси за кои се пресметува надоместок („Сл. весник на РМ“ бр. 168/2016).
- Две решенија за забрана на увоз и транзит на живи животни, семе, јајца и ембриони заради заштита од внесување на вирусот на син јазик во Република Македонија со потекло од Република Словенија и Република Црна Гора („Сл. весник на РМ“ бр. 169/2016).
- План за распределба на меѓународните транспортни дозволи за 2017 година („Сл. весник на РМ“ бр. 174/2016).

II. ЕУ ИНТЕГРАЦИЈА

И во 2016 година посебно место во агендата на Царинската управа имаат активностите насочени кон перманентно усогласување и примена на царинското законодавство на ЕУ во Република Македонија, исполнување на техничките и организациските барања, развој на административниот капацитет, како и проширување на јавната свест за начинот и филозофијата на функционирањето на Царинската унија.

II.1. Усогласување со царинската регулатива на ЕУ

II.1.1. Заеднички транзитен систем на ЕУ и ЕФТА земјите

Конвенциите за заедничката транзитна постапка и за поедноставување на формалностите при трговија со стока обезбедуваат единствено движење на стоката во рамките на земјите членки, од една влезна точка до местото на завршување на транзитната постапка, без разлика на тоа низ колку држави и гранични премини стоката треба да транзитира. Електронската транзитна декларација со која е започната транзитна постапка во која било земја членка на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка е прифатлива за сите земји членки на Конвенцијата.

Почнувајќи од 1 февруари 2016 година и Република Србија пристапи кон Конвенциите за заедничката транзитна постапка и за поедноставување на формалностите при трговија со стока, со што пан-европските коридори 8 и 10 добиваат дополнителна важност на поширок меѓународен план.

Во текот на третото тромесечие од 2016 година во царинските испостави во Република Македонија се обработени вкупно 8.328 царински декларации во заедничката транзитна постапка (транзит од Република Македонија за ЕУ и ЕФТА земјите), а од странските царински испостави се примени вкупно 2.616 транзитни движења каде македонските царински испостави се нотирани како одредишни испостави (транзит од ЕУ и ЕФТА земјите за Република Македонија). Низ територијата на Република Македонија транзитирале вкупно 6.266 транзитни движења во кои македонските царински испостави ја презедоа улогата на транзитни испостави.

Заклучно со 30 септември 2016 година се издадени вкупно 127 одобренија на економските оператори со кои им се овозможува пристап кон Новиот компјутеризиран транзитен систем (НКТС) и 43 одобренија на главните обврзници за користење на банкарска гаранција во заедничката транзитна постапка.

II.2. Развој на административниот капацитет согласно ЕУ стандардите

II.2.1. Проекти поддржани од Инструментот за претпристапна помош (ИПА)

Приоритетните активности на Царинската управа се насочени кон целосно усогласување и примена на царинското законодавство на ЕУ во Република Македонија, исполнување на техничките барања и усогласување со организациските барања, како и развој на административниот и институционалниот капацитет. Во рамки на Националната програма за искористување на фондовите од Инструментот за претпристапна помош (ИПА), Царинската управа се јавува како корисник на средства за следниот проект:

- **Хармонизација на законодавството и постапките со законодавството и добрата практика на ЕУ во областа на акцизите (ИПА 2010)**, кој започна да се имплементира во текот на првиот квартал од 2015 година и се реализира со помош на Царинската служба на Австрија како твининг партнер, во период од 24 месеци, и кој има за цел целосно усогласување на националното законодавство поврзано со акцизите со она на ЕУ, како и зајакнување на административните и оперативните капацитети на Царинската управа во процесот на исполнување на европските стандарди во оваа област.

II.2.2. Царина 2020 – Програма на Европската комисија

Програмата „Царина 2020“ („Customs 2020“), финансирана од средства на ЕУ и кофинансирана од буџетот на Република Македонија, овозможува соработка, размена на информации и најдобри практики со царинските администрации на земјите членки на ЕУ, земјите кандидати и потенцијалните земји кандидати и се спроведува преку семинари, работилници, учество во проектни групи, работни посети и обуки.

Во рамки на Програмата на Заедницата „Царина 2020“ во третото тромесечие од 2016 година се одржаа следните активности:

- **Обука за централни сервиси/референтни податоци 2 (CS/RD 2)** во Брисел, Белгија. На оваа обука беа презентирани главните концепти на CS/RD 2 системот кој се користи за пребарување и ажурирање на референтните податоци и листата на царински испостави, користењето на важните карактеристики и функционалности, активностите за миграција на податоците и информација кога таа треба да биде извршена, како и информација каде може да се обезбеди целокупната документација за системот.

III. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ЦАРИНСКАТА УПРАВА

Царинската управа и во текот на 2016 година продолжи континуирано да инвестира во унапредување и развој на менаџментот со човечки ресурси, сметајќи ги човечките ресурси за движечка сила за постигнување на поставените стратешки цели за интеграцијата во ЕУ и унапредување на ефикасноста на работата на институцијата.

III.1. Основи

Во третото тромесечие од 2016 година се донесени следните акти во врска со управување со човечките ресурси во Царинската управа:

- **Упатство за користење и време на траење на службената облека и начинот на нејзиното доделување на царинските службеници.**
- **Упатство за ротација на царинските службеници**, со кое се пропишува дека ротацијата ќе се врши на 9 месеци, почнувајќи од октомври тековната година.

На крајот на септември 2016 година во Царинската управа се **вработени 1.136 лица**. Од вкупниот број вработени, 2 лица се со статус на функционери (директор и заменик директор), 1.016 лица се со статус на царински службеници согласно Законот за Царинската управа, 12 лица се со статус на административни службеници согласно Законот за административни службеници и 106 лица се со статус на работници согласно Законот за работните односи.

Во однос на стручната подготовка, 1 вработен е доктор на науки, 35 вработени се магистри, 643 се со високо образование, 17 се со вишо образование, 413 се со средно образование и 27 вработени се со образование од друг вид. Ова значи дека 59,77% од вкупниот број вработени во Царинска управа се со високо образование.

III.2. Вработување

Во третото тромесечие од 2016 година во Царинската управа се објавени 13 интерни огласи за пополнување на 26 слободни работни места од кои 9 раководни. На интерните огласи се пријавиле вкупно 11 кандидати.

Слободните работни места се пополнети со решение за унапредување и решение за распоредување на царински службеници.

III.3. Обуки и стручно оспособување

Во третиот квартал во 2016 година беа спроведени 38 активности за стручно оспособување на царинските службеници со вкупно 221 учесник. Во просек секој учесник има следено обука во траење од 13,49 часа (13 часа и 29 минути). Вкупниот број на часови на реализирани обуки во овој период, спореден со бројот на вработени, укажува на тоа дека за еден вработен се обезбедени обуки и стручно оспособување во просечно времетраење од 2,63 часа (2 часа и 38 минути).

Во третиот квартал во 2015 година беа спроведени 35 активности за стручно оспособување на царинските службеници со вкупно 473 учесници. Во просек секој учесник следеше обука во траење од 10,8 часа (10 часа и 45 минути). Вкупниот број на часови на реализирани обуки во овој период, спореден со бројот на вработени, укажува на тоа дека за еден вработен беа обезбедени обуки и стручно оспособување во просечно времетраење од 4,5 часа (4 часа и 29 минути).

Во третиот квартал во 2016 година, позначајни одржани обуки се:

- **Работилница на тема „Интерна комуникација во услови на криза“** – со цел учесниците да се запознаат со решенија и техники за канализирање на состојбите за успешно функционирање во услови на криза, совладување на техниките за подобрување на внатрешната кохезија, зголемување на продуктивноста и работење на излез од кризата;
- **Работилница за подигнување на свеста и градење на капацитетите на информации за патниците пред нивното пристигнување (API – Advance Passenger Information)** – со цел обезбедување на најдобра пракса за спроведување на препораките од Меѓународна организација за цивилно воздухопловство (ICAO – International Civil Aviation Organization) и Анекс 9 кој се однесува на олеснување на протокот на патници на аеродромите користејќи информации однапред обезбедени од страна на учесниците во авиосообраќајот со цел анализа и проценка на ризик и унапредување на воспоставените системи за контрола;
- **Обука на тема „Воведување на заедничка рамка на процена – CAF¹“** – со цел запознавање со CAF системот за оценување и процесот на самопроценка, како и практичните чекори во проценката на организацијата.
- **Обука за „водич на службено куче“** – спроведена во единицата за службени кучиња заради стручно усовршување на царински инспектор – водич на куче. Истата е реализирана во Министерството за внатрешни работи во соработка со полициски службеници во Единицата за службени кучиња;

¹ CAF - Common Assessment Framework (Заедничка рамка за оценка)

- **Обука за обучувачи за попречување нелегални активности со комерцијални моторни возила** – спроведена со цел учесниците да се стекнат со вештини, знаење и способност што е неопходна за препознавање индикатори што укажуваат дека одредено комерцијално возило можеби е вклучено во криумчарење, ефикасно вршење преглед, откривање на скриени бункери, интервјуирање возачи и патници заради обезбедување информации што може да се користат во кривичната пријава, задржување и/или апсење на осомничени лица;
- **Советување на тема „Насоки за поадекватна практична примена на новиот Закон за општа управна постапка (ЗОУП)“;**
- **Обука за обучувачи за креирање и реализирање на план за обука, модули за обука и прирачник поврзани со акцизите** – со цел дефинирање на потребите од обука врз база на анализа на потребите од обука, развивање план, креирање модули, развивање на дополнителни помошни материјали и креирање на прирачник за обука.

III.4. Интегритет

Збирот од сите политики, стандарди и процедури воспоставени во една организација кои ја зајакнуваат нејзината отпорност кон корупцијата и го намалуваат ризикот од коруптивно однесување од страна на нејзините вработени го означува системот за интегритет. Интегритет на ниво на една организација, значи „отпорност на корупција“.

Во третото тромесечие од 2016 година се спроведени вкупно **22 внатрешни истраги** врз основа на Планот на активности на Секторот за професионална одговорност, примените поплаки кои се однесуваат на незаконско и непрофесионално постапување на вработените, информациите добиени на отворената царинска линија 197 во кои се содржани наводи за непрофесионално однесување на царински службеници, како и врз основа на информациите што ги доставуваат или непосредно ги презентираат раководителите на организационите единици и вработените во Царинската управа. Во истиот период во 2015 година биле спроведени вкупно 24 внатрешни истраги.

Број на спроведени внатрешни истраги по организациски единици								
Организациски дел	2015				2016			
	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно јануари-септември	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно јануари-септември
Централна управа	3	1	11	15	4	4	3	11
Царинарница Скопје	10	9	3	22	4	4	3	11
Царинарница Куманово	8	7	4	19	5	7	11	23
Царинарница Штип	1	2	/	3	/	/	2	2
Царинарница Гевгелија	5	5	1	11	5	5	3	13
Царинарница Битола	3	6	5	14	1	2	/	3
Вкупно	30	30	24	84	19	22	22	63

Во текот на третото тромесечие од 2016 година, преку **отворената царинска телефонска линија (197)** беа примени **17 поплаки**, во кои странките генерално наведуваат непрофесионално однесување на царинските службеници во постапувањето при извршување на нивните обврски и овластувања. Од вкупно поднесените поплаки, по спроведените внатрешни истраги и контроли, изготвени се 9 извештаи, односно писмени информации, за неоснованост на поплаките, а во тек е подготовка на уште 2 извештаи. Во истиот период минатата година од примените 8 поплаки во ниту еден случај не е утврдена одговорност кај царинските службеници.

Во врска со постапувањето на вработените согласно позитивните законски одредби, подзаконските акти и оперативните инструкции на Царинската управа, во третото тромесечие од 2016 година се спроведени **13 внатрешни контроли**, додека во истиот период во 2015 година биле извршени 14 внатрешни контроли.

Број на спроведени внатрешни контроли по организациски единици								
Организациски дел	2015				2016			
	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно јануари-септември	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно јануари-септември
Централна управа	8	/	4	12	8	5	4	17
Царинарница Скопје	7	11	/	18	5	6	4	15
Царинарница Куманово	2	3	2	7	/	3	2	5
Царинарница Штип	1	/	3	4	/	1	/	1
Царинарница Гевгелија	1	2	2	5	/	/	3	3
Царинарница Битола	1	/	3	4	2	/	/	2
Вкупно	20	16	14	50	15	15	13	43

Во истиот период од 2016 година примени се **3 „on-line“ пријави** за незаконско, непрофесионално и коруптивно постапување на царинските службеници, пристигнати преку модулот за пријавување на корупција на интернет страницата на Царинската управа врз основа на што се изготвени 3 извештаи, од кои со 1 е утврдена основаност на пријавата.

Согласно обврската службените лица од Царинската управа да достават пополнет анкетен лист до Секторот за професионална одговорност по склучување на договор за вработување со Царинската управа или по престанок на работниот однос, во третото тромесечие од 2016 година евидентирани се 5 царински службеници кои доставиле анкетен лист, 12 кои доставиле образец за промена на имотната состојба и 2 изјави за интереси. Во истиот период во 2015 година биле евидентирани 8 царински службеници кои доставиле анкетен лист, 15 царински службеници кои доставиле образец за промена на имотна состојба и 2 кои доставиле изјави за интереси.

Во текот на третото тромесечие од 2016 година донесени се следните интерни акти:

- **Процедура за врешење внатрешна контрола.**
- **Процедура за спроведување внатрешни истраги.**

Се работи за нови процедури кои се усогласени со новиот Правилник за систематизација на работните места во Царинската управа и неговите измени, со Правилникот за работа и организација на Царинската управа како и со Упатството за административна, физичка и персонална безбедност на класифицирани информации во Царинската управа.

- **Водич за најчести грешки и пропусти во севкупното работење за период јануари-јуни 2016 година**, објавен на интранет страницата на Царинската управа, во насока на олеснување на секојдневното работење и овозможување правилна примена на законската и подзаконска регулатива.
- **Регистар на ризични точки во царинското работење подложни на корупција за период јули-септември 2016 година**, ревидиран и изработен во јуни 2016 година, кој претставува корисна алатка за перманентно и ефикасно справување со можните кршења на царинското законодавство преку вршење на интерни контроли, а со тоа и во функција на превенција од корупцијата.

Во третото тромесечие од 2016 година донесени се 10 решенија со кои се изречени дисциплински мерки – парична казна во износ од 15% од последната исплатена месечна нето-плата на работникот и 4 решенија за отфрлање на предлог и запирање на постапка поради неутврдена одговорност на царинскиот службеник.

Во истото тромесечие донесени се 7 решенија за утврдување на плата во намален износ согласно Колективниот договор на Царинската управа поради тоа што не се остварени просечните, односно очекуваните резултати во работата.

III.5. Внатрешна ревизија

Во периодот јули-септември 2016 година извршени се вкупно **4 ревизии**. Врз основа на ревизиите утврдени се вкупно 13 наоди и дадени се вкупно 13 препораки за подобрување на работењето во Царинската управа.

Изготвен е Квартален извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија во вториот квартал во 2016 година и степенот на спроведување на препораките заклучно со вториот квартал во 2016 година.

Во периодот јули-септември 2015 година биле извршени 6 ревизии, при што биле утврдени 26 наоди и дадени 27 препораки за подобрување на работењето во Царинската управа.

III.6. Наградување и унапредување

Во третото тромесечие од 2016 година во Царинската управа извршени се вкупно 19 унапредувања.

Во Централна управа унапредени се 5 царински службеници – 2 царински службеници на работно место началник и 3 царински службеници на работно место самостен советник.

Во царинаринците се унапредени 14 царински службеници – 7 царински службеници на работно место виш цариник контролор, 1 царински службеник на работно место водител на смена, 4 царински службеници на работно место водач на смена и 2 царински службеници на работно место шеф на царинска испостава.

Во истото тромесечие донесени се 10 решенија за утврдување на плата во зголемен износ согласно Колективниот договор на Царинската управа.

IV. НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА

IV.1. Основи

Во текот на третото тромесечие во 2016 година Комитетот за управување со животен циклус на апликации (КУЖЦА) одржа неколку состаноци за Предлог проектните документи (ППД) за надградба на Електронскиот систем за издавање увозни и извозни дозволи и тарифни квоти – EXIM во делот за распределба на квоти и за надградба на системот ASYCUDA во делот за евиденција на декларациите по број на квота. Беше извршена презентација на извештајот за Анализа на ризици во согласност со барањата на меѓународниот стандард за управување со безбедност на информациите ИСО/ИЕЦ 27001 и барањето за инсталација на посебен интернет пребарувач за потребите на апликацијата IPM – Interfaced Public Member на СЦО.

Во третото тромесечие од 2016 година се реализирани следните активности во врска со јавните набавки за надградби или набавки на електронски системи или ИТ опрема:

- Завршена е јавната набавка за изработка на нова интернет страна на Царинска управа, потпишан е договор и започната е имплементација на предвидените активности. Изведувачот достави пилот-верзија на новата интернет страна, која е разгледана од страна на работната група, по што се доставени забелешки до изведувачот.
- Објавена е постапка за набавка на услуги за сертификација по стандардот ИСО 27000 и набавка на ИТ опрема.
- Започната е постапка за набавка на АОП материјали и надворешна поддршка на хардвер за ИКТ системите.

Во текот на ова тромесечие започната е реализацијата на активности предвидени со техничката спецификација за одржување на ИТЕ системот и одржани се повеќе подготвителни состаноци за реализација на потребните надградби.

Одржана е работилница по повод завршување на проектот за тестирање на функционалноста и интерконективноста на царинските ИТ системи со соодветните европски системи, на која носителот на проектот ги презентираше начинот на тестирање и резултатите од повеќемесечните тестирања на царинските системи и нивната интероперабилност со соодветните европски системи.

Се подготвуваат редовни месечни извештаи за функционирањето на апликациите од страна на функционалните проект менаџери и беше изработен збиен извештај за функционирање на апликациите и системите во Царинската управа.

IV.2. Административни постапки

Користење на електронскиот систем за управување со документи (ЕДМС)								
Организационен дел	2015				2016			
	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно Јан.-сеп.	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно Јан.-сеп.
Корисници	1.137	1.136	1,132	1.135	1.135	1.135	1,134	1,134
Пристапи	82.075	89.096	77,942	249.113	82.621	88.513	75,673	246,807
Отворени предмети	22.966	25.086	22,726	70.778	22.526	24.746	21,977	69,249

Во текот на третото тромесечие од 2016 година остварени се 75.673 пристапи и креирани се 21.977 предмети, а притоа се регистрирани 1.134 корисници.

Во текот на третото тромесечие од 2015 година биле остварени 77.942 пристапи и биле креирани 22.726 предмети, а притоа биле регистрирани 1.132 корисници.

Во текот на третото тромесечие од 2016 година најголем број на предмети се креирани во областа на скратени управни постапки (11.395 од кои се затворени 7.854), прекршочни и мандатни постапки (655 од кои се затворени 237), управни постапки (377 од кои нема затворени) и акцизни постапки (496 од кои се затворени 78).

Во текот на третото тромесечие од 2015 година најголем број на предмети биле креирани во областа на скратени управни постапки (11.626 од кои биле затворени 7.761), прекршочни и мандатни постапки (706 од кои биле затворени 255), управни постапки (437 од кои биле затворени 5) и акцизни постапки (463 од кои биле затворени 66).

Во текот на третото тромесечие од 2016 година најголем број предмети и документи се креирани од страна на Царинарница Скопје (над 12,5 илјади), Царинарница Гевгелија (над 8,2 илјади) и Царинарница Битола (над 5 илјади).

Во текот на третото тромесечие од 2015 година најголем број предмети и документи биле креирани од страна на Царинарница Скопје (над 13,8 илјади), Царинарница Гевгелија (над 8,2 илјади) и Царинарница Куманово (над 4,3 илјади).

IV.3. Безбедност и комуникација

Видеоконференцискиот систем на Царинската управа е можност за видеоконференциско присуство на функционерите на органите на државна управа на седниците на Комисијата за економски систем и на седниците на Владата на Република Македонија. Во системот се вклучени 225 корисници од органите на државната управа, кои во текот на третото тромесечие од 2016 година реализираа 646 повици, видеоконференциски присуства на седниците на Комисијата за економски систем и на Владата на Република Македонија. Во рамки

на Царинската управа во системот се вклучени 50 корисници кои во текот на третото тромесечие од 2016 година остварија 49 видеоконференциски повици.

Во текот на третото тромесечие од 2015 година во системот биле вклучени 224 корисници од органите на државната управа, кои реализирале 776 повици, видеоконференциски присуства на седниците на Комисијата за економски систем и на Владата на Република Македонија. Во рамки на Царинската управа во системот биле вклучени 50 корисници кои во текот на третото тромесечие од 2015 година оствариле 107 видеоконференциски повици.

IV.4. ИКТ поддршка

Во текот на третото тромесечие од 2016 година во Царинската управа беа во функција 46 апликации, поддржани со масовна хардверска и комуникациска опрема. Просечната достапност на ИКТ системите и апликациите изнесуваше 97.79%.

КОРИСТЕЊЕ НА СОФТВЕРСКИ АПЛИКАЦИИ																
Назив на апликацијата	2015								2016							
	Прв квартал		Втор квартал		Трет квартал		Вкупно (јан-сеп.)		Прв квартал		Втор квартал		Трет квартал		Вкупно (јан-сеп.)	
	Бр. на корисници	Бр. на пристап	Бр. на корисници	Бр. на пристап	Бр. на корисници	Бр. на пристап	Бр. на корисници	Бр. на пристап	Бр. на корисници	Бр. на пристап	Бр. на корисници	Бр. на пристап	Бр. на корисници	Бр. на пристап	Бр. на корисници	Бр. на пристап
1 ASYCUDA - Систем за обработка на царински декларации	7,879	645,301	7,909	674,814	7,772	644,170	1,964,285	2,315	632,579	2,158	689,617	2,024	619,963	1,942,159		
2 EXIM - Електронски систем за издавање на увозни и извозни дозволи	16,126	19,217	16,640	21,488	17,021	20,364	61,069	6,025	21,079	6,157	22,449	6,262	20,792	64,320		
3 EXIM - Електронски систем за тарифни квоти	16,126	1,581	16,640	1,596	17,021	1,541	4,718	6,025	1,766	6,157	1,605	6,262	1,556	4,927		
4 EXIM - Електронски систем за транспортни дозволи	2,161	9,483	2,166	19,164	2,183	28,100	56,747	758	11,576	764	18,952	767	28,203	58,731		
5 ЕДМС - Електронски систем за управување со документи	3,417	82,075	3,407	89,096	3,402	77,942	249,113	1,135	83,511	1,135	88,513	1,134	75,673	247,697		
6 ПЕК - Портал за електронска комуникација со надворешни корисници	1,301	8,052	1,010	7,652	1,324	7,815	23,519	450	6,404	452	6,683	453	7,643	20,730		
7 LUCS - Систем за управување со човечки ресурси и евиденција на финансиско и материјално работење	323	26,961	329	20,212	337	20,990	68,163	112	23,572	113	18,419	110	17,871	59,862		
8 Национална база за царинска вредност	3,417	240	3,407	308	3,402	288	836	1,135	246	1,135	246	1,134	319	811		
9 Царински форум	3,417	188	3,407	213	3,402	207	608	1,135	210	1,135	210	1,134	199	619		
10 TRACKER - Систем за евиденција на управувањето на стоки со двојна намена	33	1	33	2	33	11	14	11	2	11	0	11	3	5		
11 ANPR- Следење на регистарски таблички	90	487,092	90	418,859	90	305,384	1,211,335	39	246,113	39	701,603	39	1,079,180	2,026,896		
12 Систем за евиденција на кривични пријави	24	34	24	27	24	27	88	8	24	8	21	8	23	68		
13 Систем за евиденција на заплени	33	126	33	102	33	102	330	11	108	11	133	11	90	331		
14 CASE DB - База за менаџирање на податоци	168	15	133	28	57	38	81	6	129	5	76	59	19	224		
15 Девонски контролници	1,536	148	1,535	141	1,554	157	446	531	132	534	152	534	136	420		
16 СЕМС- Систем за електронска размена на заштитени пораки	610	152	609	117	593	154	423	189	145	192	117	195	130	392		
17 Систем за наплата	2,034	53,476	2,082	67,491	2,076	62,940	183,907	0	83,738	676	69,434	680	62,330	215,502		
18 E-Loft Систем за Размена на податоци со иматели на одобренја	1,495	7,438	492	1,911	1,484	5	9,354	527	0	527	0	0	0	0		
19 Следење на возила со GPS	108	54	108	46	108	49	149	36	33	36	24	36	18	75		
20 Посебна евиденција за потребите на Одделение за разузнавање	32	400	30	339	30	316	1,055	10	376	10	283	10	232	891		
21 Евиденција за прием на страни	63	107	66	62	66	18	187	22	29	22	20	22	18	67		
22 Хелп деск	18	610	18	658	18	664	1,932	8	1,072	8	1,090	8	688	2,850		
23 Евиденција на работно време	3,417	173,455	3,407	167,682	3,402	156,959	498,096	1,135	194,716	1,135	167,871	1,134	150,157	512,744		
24 Евиденција на одложена наплата на царински долг - модул за одобренја	2,878	153	2,842	76	2,876	106	335	963	76	966	76	1,001	46	198		
25 Евиденција на одложена наплата на царински долг - модул за гаранции	36	367	36	425	36	388	1,180	13	431	13	441	13	392	1,264		
26 SEED 2 - Систем за размена на електронски податоци со соседни држави	534	122,523	486	146,874	477	152,896	422,293	157	111,113	153	151,176	154	139,868	402,157		
27 СИМ - Систем за информирање на менаџментот	2,617	22,553	2,710	22,521	2,736	22,093	67,167	943	23,589	952	23,740	957	20,647	67,976		
28 BORDER - Електронски контролници за затворање на царински постапки	2,879	133,830	2,846	145,401	2,872	145,977	425,208	963	141,304	966	142,651	1,001	145,879	429,834		
29 Систем за електронско следење на трговијата со минерални масла кои содржат материји за одбележување	467	151	560	50	648	20	221	356	183	434	29	497	25	237		

IV.5. Управување со финансиски и нефинансиски ресурси

Секторот за административни и технички работи во третото тромесечие од 2016 година ги донесе следните акти во врска со работењето:

- **Упатство за заштита и постапување во случај на пожар**, со кое се уредува превентивното делување за заштита од појава на пожар и начинот на постапување во случај на појава на пожар во објектите, дворните површини, граничните премини, царинските терминали, магацините и останатиот работен простор со кој управува Царинската управа.
- **Корисничко упатство за работа со модулот за евиденција на потрошен материјал**, за работа на специјалниот модул за евиденција на потрошен материјал, кој овозможува евидентирање и извештај за залиха на потрошен материјал во рамките на деловниот софтвер за планирање на ресурсите во претпријатијата и институциите (ERP – Enterprise Resource Planning).
- **Корисничко упатство за работа со софтверот за евиденција на запленета стока**, за работа на специјалниот модул за евиденција на запленета стока во Одделението за одземена стока и магацини, во рамките на деловниот софтвер за планирање на ресурсите во претпријатијата и институциите.

V. ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ

V.1. Услови за спроведување на царинските формалности

Покрај перманентното анализирање и изнаоѓање можности за унапредување на царинските постапки и условите за спроведување на царинските постапки, Царинската управа перманентно работи на одржување на постојните и анализирање на можности за воведување нови можности за олеснување и забрзување на царинските постапки со поддршка на информатичка и комуникациска технологија.

V.2. Е-Царина

V.2.1. Нов софтвер за обработка на царински декларации

Во текот на третото тромесечие од 2016 година продолжија активностите, започнати во мај 2012 година, за развој на новиот **Систем за обработка на царински декларации и акцизни документи (СОЦДАД)** кој треба да го замени постојниот систем ASYCUDA.²

Во третото тромесечие од 2016 година членовите на работните групи редовно комуницираа со експертите на изведувачот на проектот за разрешување на отворените прашања кои се однесуваат на спецификациите и функционалностите во модулите од Фаза 4 (од вкупно 5 фази предвидени со проектот). Откако беше реализирано тестирање на корективната испорака на фаза 3, доставена во јули 2016 година, се утврди дека извршените корекции во системот ги надминаа блокирачките и критичните грешки и е одлучено фаза 3 да се прифати. Активностите за подготовка на продукциската и тест околината се реализирани, а експертите на изведувачот имплементираа нова конфигурацијата на системските околии.

² Новиот СОЦДАД, кој треба да го замени постојниот систем ASYCUDA, ќе обезбеди интероперабилност и интерконекции со царинските информатички системите на ЕУ, управување со царинските декларации и акцизните документи (поднесување, евидентирање, прифаќање, обработка и архивирање), контрола на движењето на акцизните добра и царинските стоки преку размена на стандардизирани електронски пораки со економски оператори, ефикасност во спроведување на контролите околу наплатени и вратени царински давачки, акцизи, такси и други давачки, олеснување на трговија преку забрзан проток на стока, како и подобрување на безбедноста на синџирот на снабдување, согласно стандардите на ЕУ и СЦО.

V.2.2. EXIM

На крајот од третото тромесечие во 2016 година, во EXIM³ беа **регистралирани 6.262 економски оператори – корисници на системот**, кои преку 12⁴ (од 17 регистрирани) државни органи, директно вклучени во постапката на издавање на дозволите, можеа да аплицираат за **60 различни видови увозни, извозни и транзитни дозволи и тарифни квоти**. Во текот на третото тромесечие од 2016 година апликацијата се користеше редовно, при што се забележува дека бројот на обработени предмети е во пораст во споредба со третото тромесечие од 2015 година, односно **преку EXIM се издадени 20.792 дозволи**.

Во текот на третото тромесечие од 2016 година се издадени 20.792 увозни, извозни и транзитни дозволи и 1.605 квоти.

Најголем број од издадените дозволи се однесуваат на увоз на прехранбени производи (8,6 илјади), ветеринарни документи (3,5 илјади), потврди за органолептички преглед (2,2 илјади), согласности за царинење на стока за општа употреба (2,7 илјади) и лекови и медицински помагала (2,3 илјади).

Во текот на првите три тромесечија од 2016 година **просечното време за добивање на овие дозволи изнесуваше околу 3,3 часа**.

БРОЈ НА УВОЗНИ И ИЗВОЗНИ ДОЗВОЛИ ИЗДАДЕНИ ПРЕКУ EXIM								
Име на дозволата	2015				2016			
	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно (јан.-сеп.)	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно (јан.-сеп.)
Одобрение за увоз на ветеринарно медицински препарати	40	52	38	130	46	51	29	126
Документ за ветеринарна проверка на продукти за исхрана на животни при	122	127	126	375	133	153	128	414
Ветеринарен влезен документ за живи животни	106	92	92	290	64	59	70	193
Ветеринарен влезен документ за производи од животинско потекло	3,205	3,665	3,720	10,590	3,156	3,349	3,266	9,771
Согласност пратката со храна, производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната да влезе на територијата на Република Македонија	6,891	8,182	7,987	23,060	7,775	8,881	8,568	25,224
Одобрение за пренесување (трансфер) на оружје и муниција при увоз	32	44	29	105	12	30	16	58
Дозвола за увоз на прекурсори	40	33	21	94	32	23	37	92
Дозвола за извоз на опојни дроги и психотропни супстанции	127	147	112	386	101	120	122	343
Дозвола за увоз на прекурсори	66	59	63	188	58	62	64	184
Одобрение за увоз на лекови	942	950	875	2,767	907	990	914	2,811
Одобрение за увоз на медицински помагала	1,159	1,207	1,178	3,544	1,235	1,365	1,352	3,952
Одобрение за увоз на опасни и други видови на хемикалии	319	331	353	1,003	284	336	305	925
Дозвола за увоз на опојни дроги и психотропни супстанции	40	31	29	100	31	45	35	111
Дозвола за транспорт/транзит на опасни материји	304	352	347	1,003	333	351	349	1,033
Согласност за царинење на предмети за општа употреба	2,161	2,423	2,469	7,053	2,366	2,642	2,655	7,663
Потврда за извршен органолептички преглед и земени мостри	3,088	2,981	2,260	8,329	3,864	3,149	2,167	9,180
Уверение за извоз и изнесување на незаштитени културни добра	85	96	137	318	86	137	148	371
Други дозволи	490	716	528	1,734	596	706	567	1,869
ВКУПНО	19,217	21,488	20,364	61,069	21,079	22,449	20,792	64,320

³ Електронскиот систем за издавање увозни и извозни дозволи и тарифни квоти – EXIM е достапен на Web страницата на Царинската управа од ноември 2008 година и оттогаш наваму масовно се користи од економските оператори (работата на EXIM е уредена со повеќе интерни акти на Царинската управа, како и со Уредба донесена од страна на Владата на Република Македонија).

⁴ Покрај овие 12, во постапката на издавање на дозволи преку системот индиректно се вклучени уште 2 државни органи.

V.3. Обем на извршени работи

V.3.1. Царински и акцизни одобренија и лиценци

На крајот на септември 2016 година вкупно 327 компании имаа одобрение за вршење работи на **застапување во царински постапки**. На крајот на септември 2016 година бројот на физички лица – иматели на лиценци за вршење работи на застапување во царински постапки изнесуваше 1.288, што е за 57 повеќе од издадените лиценци во истиот период во 2015 година.

- Најзастапен вид **царинска постапка со економски ефект** е увозот за облагородување, по што следи царинско складирање и извозот за облагородување. Имателите на ваков вид на одобренија во најголем процент припаѓаат на текстилната индустрија, по што следат иматели од областа на чевларската индустрија и металургијата. На крајот на септември 2016 година **169 трговски друштва се иматели на одобренија за увоз за облагородување, 13 трговски друштва поседуваат одобренија за извоз за облагородување и 82 трговски друштва поседуваат одобренија за царинско складирање**. На крајот на септември 2016 година издадени се **414 одобренија за еднократна примена**.
- На крајот на септември 2016 година, активни се **217 одобренија за поедноставени царински постапки** од кои 48 одобренија за локално царинење при увоз, 79 одобренија за локално царинење при извоз, 63 одобренија за овластен примач во транзит, 28 одобренија за овластен испраќач и 3 одобренија за поедноставено декларирање.
- Заклучно со септември 2016 година, важечки се **587 Задолжителни тарифни информации (ЗТИ)** кои ги издава Царинската управа по писмено барање од страна на правно или физичко лице за утврдување на тарифната ознака за одреден тип на стока, со цел да се утврдат царинските и другите давачки или примена на нетарифни мерки за планиран увоз или извоз. ЗТИ има важност од 3 години и придонесува за упростување и забрзување на царинските постапки во делот на тарифно распоредување на стоките, за зголемување на предвидливоста на царинското постапување на економските оператори, како и за еднообразна примена на Царинската тарифа и правилна наплата на царинските давачки.
- Во периодот јули-септември 2016 година издадени се 3 одобренија за одобрен извозник.
- Бројот на издадени одобренија за одобрен извозник заклучно со крајот на 2015 година изнесуваше 120. Овој број континуирано се зголемува во текот на 2016 година, односно се зголемува и листата на одобрени извозници иматели на ова одобрение, па така вкупниот број на издадени **одобренија за одобрен извозник** заклучно со септември 2016 година изнесува 129, од

кои 124 се активни. Со издавање на одобрението за одобрен извозник на имателот му се овозможува поедноставување на постапката за докажување на потеклото при извоз, односно му се овозможува да изготвува изјави во фактура со кои го докажува преференцијалното потекло, без разлика на вредноста на стоката за која се однесува изјавата. Ова е особено важно доколку извозникот веќе поседува и одобрение за локално царинење и извозната постапка ја извршува надвор од царинските терминали и надвор од работното време.

- Вкупниот број на активни **одобренија за одложено плаќање** на крајот од септември 2016 година изнесува **154**.
- На крајот на септември 2016 година, вкупниот број на активни **акцизни дозволи** по економски оператори изнесува **87**.
- На крајот на септември 2016 година вкупниот број на активни **одобренија за акцизно повластено користење** по економски оператори изнесува **348**.

V.3.2. Преференцијално потекло на стоките

Република Македонија има склучено договори за слободна трговија со Турција, Украина и државите членки на ЕУ, ЕФТА и ЦЕФТА.

Во периодот јули-септември 2016 година реализираниот надворешен трговски промет за кој е користен доказ за преференцијално потекло изнесува 100,5 милијарди денари и е зголемен во однос на истиот период во 2015 година кога изнесувал 100 милијарди денари. Најголем дел од овој промет е остварен со земјите членки на ЕУ и изнесува 82,5 милијарди денари или 82,1%. Размената со земјите членки на ЦЕФТА во периодот јули-септември 2016 година изнесува 14 милијарди денари или 14% од вкупно остварениот промет со преференцијално потекло и е зголемена во однос на истиот период во 2015 година кога изнесувала 13,6 милијарди денари. Најголем процент од остварениот промет со преференцијално потекло со земјите членки на ЦЕФТА отпаѓа на трговската размена со Србија.

ВКУПНО КОРИСТЕЊЕ НА ДОГОВОРИТЕ ЗА СЛОБОДНА ТРГОВИЛА (Во милијарди денари)																
Договорна страна	Увоз и извоз во 2015 година								Увоз и извоз во 2016 година							
	Прв квартал		Втор квартал		Трет квартал		Вкупно (јан.-сеп.)		Прв квартал		Втор квартал		Трет квартал		Вкупно (јан.-сеп.)	
	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%
ЕУ	69.0	84.3	76.4	81.1	74.6	80.9	220.0	82.1	77.2	84.5	82.5	81.5	82.5	82.1	242.2	82.6
ЕФТА	0.3	0.4	0.5	0.4	0.3	0.3	1.1	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	1.1	0.4
ЦЕФТА	9.6	11.8	13.1	14.5	13.6	14.7	36.4	13.6	10.2	11.2	13.7	13.6	14.0	14.0	38.0	13.0
Албанија	0.7	0.9	1.1	1.2	1.1	1.2	3.0	1.1	0.8	0.8	1.2	1.3	1.2	1.2	3.1	1.1
Б и Х	1.5	1.8	2.0	2.3	2.0	2.2	5.5	2.1	1.5	1.7	2.1	2.1	2.1	2.1	5.7	1.9
Црна Гора	0.3	0.3	0.4	0.3	0.5	0.6	1.2	0.5	0.3	0.4	0.5	0.4	0.6	0.6	1.4	0.5
Косово	1.6	1.9	2.5	2.7	2.5	2.7	6.6	2.5	1.9	2.1	2.5	2.6	2.8	2.8	7.3	2.5
Србија	5.5	6.7	7.1	8.0	7.3	8.0	20.0	7.4	5.7	6.2	7.3	7.3	7.4	7.3	20.4	7.0
Молдавија	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0
Турција	2.9	3.5	3.8	3.8	3.6	3.9	10.3	3.8	3.6	4.0	4.4	4.4	3.5	3.5	11.6	4.0
Украина	0.0	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.3	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1
Вкупно	81.8	100.0	94.2	100.0	92.1	100.0	268.0	100.0	91.4	100.0	101.2	100.0	100.5	100.0	293.0	100.0

V.4. Промет на товарни моторни возила (ТМВ) на граничните премини

Во текот на третото тромесечие од 2016 година на граничните премини за патен сообраќај вкупно транзитирале над 225 илјади ТМВ, од кои околу 120 илјади полни, а околу 105 илјади празни ТМВ. Најголем промет е остварен на граничните премини со Грција и тоа околу 80 илјади ТМВ, односно околу 35%. Најголем промет по поединечни премини е остварен на ГП Богородица со околу 23% од вкупниот промет.

Во истиот период минатата година вкупно транзитирале околу 226 илјади ТМВ, од кои 128 илјади полни, а 98 илјади празни ТМВ.

ВКУПЕН ПРОМЕТ НА ТМВ ПО ГРАНИЧНИ ПРЕМИНИ (ВО ИЛЈАДИ)																						
Граничен премин		Косово			Србија			Бугарија			Грција			Албанија					ВКУПНО			
		Блаце	Дамиче	ВКУПНО	Табановце	Пелинце	ВКУПНО	Деве Баир	Делчево	Ново Село	ВКУПНО	Дојран	Богородица	Медитлија	ВКУПНО	Стење	Кафасан	Св.Наум		Блато	ВКУПНО	
2015	Прв квартал	Полни	6.10	0.00	6.10	41.40	0.00	41.40	4.10	3.30	4.90	12.30	4.50	43.30	1.00	48.80	0.10	8.10	0.00	0.10	8.30	116.90
		Празни	12.10	0.60	12.60	10.90	0.00	11.00	4.30	3.90	4.90	13.00	4.30	28.50	2.10	34.90	0.30	5.60	0.10	0.50	6.40	78.00
		ВКУПНО	18.10	0.60	18.70	52.30	0.00	52.30	8.40	7.20	9.80	25.40	8.80	71.90	3.10	83.80	0.40	13.70	0.10	0.60	14.70	194.90
	Втор квартал	Полни	9.72	0.00	9.72	43.96	0.00	43.96	5.92	4.23	5.60	15.76	7.33	47.67	1.37	56.37	0.11	13.09	0.00	0.27	13.48	139.29
		Празни	18.81	1.12	19.93	15.04	0.02	15.06	4.95	4.05	5.61	14.62	5.23	27.88	2.73	35.84	0.26	9.01	0.14	0.47	9.87	95.32
		ВКУПНО	28.53	1.12	29.65	59.01	0.02	59.03	10.87	8.28	11.22	30.37	12.56	75.56	4.09	92.21	0.37	22.11	0.14	0.74	23.35	234.61
	Трет квартал	Полни	10.53	0.00	10.53	40.25	0.00	40.25	6.43	4.27	6.06	16.76	5.86	40.71	1.54	48.10	0.11	11.59	0.00	0.21	11.91	127.55
		Празни	19.77	1.14	20.91	16.19	0.04	16.23	5.49	4.29	6.03	15.80	5.16	26.44	3.51	35.11	0.40	9.23	0.25	0.61	10.49	98.54
		ВКУПНО	30.30	1.14	31.44	56.45	0.04	56.48	11.91	8.56	12.09	32.56	11.01	67.15	5.05	83.21	0.51	20.83	0.25	0.82	22.40	226.12
ВКУПНО (ЈАН.-СЕН.)	Полни	26.4	0.0	26.4	125.6	0.0	125.6	16.4	11.8	16.6	44.8	17.7	131.7	3.9	153.3	0.3	32.8	0.0	0.6	33.7	383.7	
	Празни	50.7	2.9	53.4	42.1	0.1	42.3	14.7	12.2	16.5	43.4	14.7	82.8	8.3	105.8	1.0	23.8	0.5	1.6	26.8	271.9	
	ВКУПНО	76.9	2.9	79.8	167.8	0.1	167.8	31.2	24.0	33.1	88.3	32.4	214.6	12.2	259.2	1.3	56.6	0.5	2.2	60.4	655.6	
2016	Прв квартал	Полни	6.3	0.0	6.3	41.5	0.0	41.5	7.0	3.7	4.6	15.3	14.2	24.7	2.5	41.4	0.1	7.8	0.0	0.1	8.1	112.6
		Празни	14.0	1.1	15.1	13.8	0.0	13.8	5.7	4.2	6.3	16.2	6.0	23.1	3.7	32.9	0.3	5.7	0.1	0.6	6.6	84.7
		ВКУПНО	20.3	1.1	21.4	55.3	0.0	55.3	12.7	7.9	10.9	31.5	20.2	47.8	6.2	74.3	0.4	13.5	0.1	0.7	14.7	197.2
	Втор квартал	Полни	10.6	0.0	10.6	45.9	0.0	45.9	7.9	3.8	5.1	16.7	13.0	24.2	2.4	39.6	0.1	12.9	0.0	0.2	13.2	126.0
		Празни	23.1	2.4	25.5	16.0	0.0	16.0	6.1	4.3	6.6	17.0	6.2	22.3	4.3	32.8	0.3	10.5	0.1	0.9	11.8	103.1
		ВКУПНО	33.8	2.4	36.1	61.9	0.0	61.9	14.0	8.0	11.7	33.7	19.2	46.4	6.8	72.4	0.5	23.4	0.1	1.1	24.9	229.1
	Трет квартал	Полни	10.19	0.00	10.19	35.25	0.21	35.46	7.72	4.98	3.78	16.48	17.76	24.34	1.43	43.54	0.13	14.46	0.00	0.24	14.78	120.45
		Празни	22.42	1.57	23.99	15.07	0.06	15.13	5.50	5.52	6.09	17.11	5.82	28.46	2.62	36.89	0.67	10.66	0.13	0.96	12.42	105.53
		ВКУПНО	32.62	1.57	34.18	50.31	0.27	50.59	13.22	10.50	9.87	33.58	23.58	52.80	4.05	80.42	0.81	25.12	0.13	1.20	27.20	225.98
ВКУПНО (ЈАН.-СЕН.)	Полни	27.1	0.0	27.1	122.6	0.2	122.8	22.6	12.4	13.5	48.5	45.0	73.2	6.4	124.5	0.4	35.2	0.0	0.5	36.0	359.0	
	Празни	59.6	5.1	64.7	44.8	0.1	44.9	17.3	14.0	19.0	50.3	18.1	73.8	10.7	102.6	1.3	26.8	0.3	2.5	30.8	293.3	
	ВКУПНО	86.7	5.1	91.8	167.4	0.3	167.8	39.9	26.4	32.5	98.8	63.0	147.0	17.1	227.1	1.6	59.0	0.3	3.0	66.8	652.3	

V.5. Обработени царински декларации

Во третото тромесечие од 2016 година обработени се 243,4 илјади царински декларации од кои најголемиот дел се однесуваат на увоз (околу 44,62%) и транзит (околу 30,52%), по кои следи извозот (околу 22,18%) и повторниот извоз (околу 2,63% од вкупно обработените декларации). Учеството на поедноставените постапки во вкупните извозни и увозни постапки изнесува 30,56%. Притоа, поедноставените постапки во извозот учествуваат со 44,07%, а во увозот со 23,85%.

БРОЈ НА РЕАЛИЗИРАНИ ЦАРИНСКИ ПОСТАПКИ ВО 2016 ГОДИНА (во илјади)								
Вид на царинска постапка	2015				2016			
	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно (јан.-сеп.)	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно (јан.-сеп.)
Транзитна	79.6	89.9	72.0	241.5	74.8	83.7	74.3	232.9
Извоз	36.9	49.3	52.2	138.4	43.3	53.8	54.0	151.1
Редовен извоз	21.3	27.6	29.5	78.4	24.0	29.8	29.4	83.2
Поедноставена постапка при извоз	15.0	21.1	22.0	58.1	18.7	23.2	23.8	65.7
Привремен извоз	0.6	0.7	0.7	2.0	0.8	0.8	0.8	2.4
Увоз	92.7	113.6	115.0	321.3	94.4	117.4	108.6	320.4
Редовен увоз	60.8	77.0	77.1	214.9	72.6	86.7	75.5	234.8
Поедноставена постапка при увоз	24.4	28.2	30.6	83.2	14.8	22.2	25.9	62.9
Царинско складирање	1.7	1.9	1.8	5.4	1.8	1.7	1.7	5.1
Привремен увоз	5.0	5.8	4.9	15.7	4.8	6.0	4.7	15.5
Увоз на привремено извезена стока	0.7	0.7	0.7	2.1	0.6	0.7	0.8	2.1
Повторен извоз	6.2	6.8	6.8	19.8	7.0	6.8	6.4	20.1
Вкупно	215.3	259.5	246.0	720.8	219.5	261.7	243.4	724.6

Во третото тромесечие од 2016 година вообичаено доминираше патниот сообраќај со околу 88,5% од вкупно обработените царински декларации. Железничкиот сообраќај учествуваше со 0,78%, а авио-сообраќајот со 3,3%.

ОБРАБОТЕНИ ДЕКЛАРАЦИИ СПОРЕД ВИД НА ТРАНСПОРТ (во илјади)								
Вид на транспорт			Патен	Железнички	Авионски	Поштенски	Друг	Вкупно
2015	Прв квартал	Увоз	89.90	0.70	3.80	0.40	0.20	94.80
		Извоз	39.50	0.20	3.10	0.00	0.00	42.97
		Транзит	66.30	13.30	0.00	0.00	0.00	79.54
		Вкупно	195.70	14.20	6.90	0.40	0.30	217.48
	Втор квартал	Увоз	110.50	0.70	3.90	0.30	0.20	115.57
		Извоз	52.50	0.20	3.30	0.00	0.00	56.10
		Транзит	79.90	10.00	0.00	0.00	0.00	89.88
		Вкупно	242.90	10.90	7.20	0.30	0.30	261.55
	Трет квартал	Увоз	111.50	0.50	3.80	0.30	0.00	116.49
		Извоз	54.80	0.00	3.50	0.00	0.00	58.36
		Транзит	71.40	0.14	0.00	0.00	0.10	72.00
		Вкупно	237.70	0.64	7.30	0.30	0.10	246.85
	Вкупно (јан.-сеп.)	Увоз	311.90	1.90	11.50	1.00	0.40	326.86
		Извоз	146.80	0.40	9.90	0.00	0.00	157.43
		Транзит	217.60	23.44	0.00	0.00	0.10	241.42
		Вкупно	676.30	25.74	21.40	1.00	0.50	725.71
	Прв квартал	Увоз	91.60	0.60	3.90	0.50	0.00	96.60
		Извоз	45.80	0.10	4.20	0.00	0.00	50.18
		Транзит	74.80	0.00	0.00	0.00	0.00	74.85
		Вкупно	212.20	0.70	8.10	0.50	0.00	221.63
	Втор квартал	Увоз	113.70	0.70	3.90	0.40	0.10	118.94
		Извоз	56.20	0.20	3.80	0.00	0.00	60.21
		Транзит	83.70	0.00	0.00	0.00	0.00	83.73
		Вкупно	253.60	0.90	7.70	0.40	0.10	262.88
	Трет квартал	Увоз	110.90	1.70	4.60	0.40	0.10	116.73
		Извоз	40.00	0.30	3.80	0.00	0.00	63.25
		Транзит	74.20	0.00	0.00	0.00	0.00	74.29
		Вкупно	225.10	2.00	8.40	0.50	0.10	254.27
	Вкупно (јан.-сеп.)	Увоз	316.20	3.00	12.40	1.30	0.20	332.27
		Извоз	142.00	0.60	11.80	0.00	0.00	173.64
		Транзит	232.70	0.00	0.00	0.00	0.00	232.87
		Вкупно	690.90	3.60	24.20	1.30	0.20	738.78

Во третото тромесечие од 2016 година најголем дел од вкупниот број на декларации се обработени во Царинарница Скопје и тоа 35,5%. Во Царинарница Гевгелија обработени се 26,4% од вкупниот број на декларации, а во Царинарница Куманово обработени се 22,1% од вкупниот број на декларации. Останатите 16% се обработени во Царинарница Битола со 8,1% и Царинарница Штип со 7,9%.

ВКУПНО ОБРАБОТЕНИ ЦАРИНСКИ ДЕКЛАРАЦИИ ВО 2016 ГОДИНА ПО ЦАРИНСКИ ИСПОСТАВИ (во илјади)																
Царинска испостава	2015								2016							
	Прв квартал		Втор квартал		Трет квартал		Вкупно (јан.-сеп.)		Прв квартал		Втор квартал		Трет квартал		Вкупно (јан.-сеп.)	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Царинарница Скопје	69.2	31.8	84.9	32.5	82.2	33.1	236.4	32.5	77.5	34.9	95.7	36.2	87.4	35.5	260.5	35.6
1 Ци Скопје 1	21.4	9.8	27.7	10.6	26.4	10.6	75.5	10.4	23.1	10.4	28.9	10.9	26.3	10.7	78.4	10.7
2 Ци Скопје 2	16.9	7.8	20.1	7.7	20.0	8.1	57.1	7.8	20.0	9.0	22.6	8.6	21.7	8.8	64.3	8.8
3 Ци Скопје 3	8.5	3.9	9.5	3.6	9.0	3.6	27.0	3.7	8.9	4.0	10.5	4.0	9.7	3.9	29.0	4.0
4 Ци Скопје 4	2.9	1.3	4.1	1.6	4.4	1.8	11.4	1.6	5.0	2.3	5.6	2.1	5.5	2.2	16.1	2.2
5 Ци Слободна зона Скопје	4.0	1.9	4.1	1.6	3.6	1.4	11.8	1.6	4.0	1.8	4.2	1.6	3.5	1.4	11.7	1.6
6 Ци Пошта Скопје	0.7	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	2.1	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	2.1	0.3
7 Ци Аеродром Скопје	6.9	3.2	7.1	2.7	7.2	2.9	21.2	2.9	8.0	3.6	7.8	3.0	8.4	3.4	24.2	3.3
8 Ци Блаце	4.8	2.2	7.9	3.0	7.4	3.0	20.2	2.8	5.2	2.3	11.5	4.4	8.4	3.4	25.1	3.4
9 Ци Тетово	2.8	1.3	3.7	1.4	3.4	1.4	9.9	1.4	2.4	1.1	3.9	1.5	3.2	1.3	9.5	1.3
Царинарница Куманово	52.2	24.0	61.4	23.5	56.0	22.6	169.7	23.3	53.8	24.2	61.3	23.2	54.3	22.1	169.4	23.1
10 Ци Куманово	7.2	3.3	8.7	3.3	8.5	3.4	24.4	3.3	7.9	3.5	9.3	3.5	7.3	3.0	24.4	3.3
11 Ци Табановце Автопат	30.8	14.2	37.8	14.5	38.8	15.6	107.4	14.8	38.0	17.1	42.5	16.1	39.3	16.0	119.8	16.4
12 Ци ЖС Табановце	7.6	3.5	6.6	2.5	0.3	0.1	14.5	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0	0.0	0.0
13 Ци Деве Баир	6.4	2.9	8.3	3.2	8.6	3.4	23.3	3.2	8.1	3.6	9.4	3.6	7.7	3.1	25.2	3.4
Царинарница Штип	17.0	7.8	19.3	7.4	19.6	7.9	55.9	7.7	18.2	8.2	20.2	7.6	19.4	7.9	57.8	7.9
14 Ци Штип	11.5	5.3	13.0	5.0	13.1	5.3	37.7	5.2	12.2	5.5	13.7	5.2	13.1	5.3	39.0	5.3
15 Ци Делчево	4.2	1.9	5.0	1.9	5.0	2.0	14.3	2.0	4.4	2.0	4.7	1.8	4.6	1.9	13.7	1.9
16 Ци Велес	1.1	0.5	1.3	0.5	1.4	0.6	3.8	0.5	1.5	0.7	1.8	0.7	1.7	0.7	5.0	0.7
Царинарница Гевгелија	65.0	29.9	75.7	28.9	71.3	28.7	212.0	29.1	55.5	25.0	66.2	25.1	64.9	26.4	186.6	25.5
17 Ци Богородица	19.0	8.7	22.8	8.7	18.0	7.3	59.8	8.2	18.1	8.1	15.0	5.7	13.7	5.6	46.8	6.4
18 Ци Гевгелија	12.8	5.9	11.3	4.3	7.9	3.2	32.0	4.4	10.6	4.8	14.5	5.5	13.9	5.7	39.0	5.3
19 Ци Кавадарци	21.7	10.0	24.4	9.3	28.9	11.6	75.0	10.3	11.8	5.3	18.2	6.9	22.4	9.1	52.5	7.2
20 Ци Струмица	1.7	0.8	5.1	2.0	4.3	1.7	11.1	1.5	3.0	1.4	6.3	2.4	4.1	1.7	13.4	1.8
21 Ци Ново Село	3.2	1.5	3.8	1.5	4.6	1.8	11.6	1.6	3.7	1.7	4.7	1.8	3.7	1.5	12.1	1.7
22 Ци Дојран	6.5	3.0	8.2	3.2	7.6	3.1	22.4	3.1	8.2	3.7	7.5	2.8	7.1	2.9	22.8	3.1
Царинарница Битола	14.2	6.5	20.1	7.7	19.4	7.8	53.7	7.4	17.1	7.7	20.9	7.9	19.8	8.1	57.9	7.9
23 Ци Битола	3.3	1.5	3.9	1.5	3.5	1.4	10.6	1.5	4.2	1.9	3.9	1.5	3.4	1.4	11.5	1.6
24 Ци Мецитлија	2.8	1.3	2.7	1.0	2.8	1.1	8.3	1.1	3.6	1.6	3.3	1.2	2.5	1.0	9.3	1.3
25 Ци Прилеп	2.4	1.1	2.9	1.1	2.9	1.2	8.2	1.1	2.8	1.2	3.4	1.3	3.7	1.5	9.9	1.4
26 Ци Охрид	0.4	0.2	0.6	0.2	0.6	0.2	1.6	0.2	0.6	0.3	0.6	0.2	0.8	0.3	2.0	0.3
27 Ци Охрид Аеродром	0.0	0.0	0.1	0.0	0.2	0.1	0.4	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1	0.3	0.1	0.6	0.1
28 Ци Струга	2.1	1.0	3.1	1.2	2.8	1.1	8.0	1.1	2.2	1.0	3.0	1.1	2.8	1.1	8.0	1.1
29 Ци Кафасан	3.2	1.5	6.8	2.6	6.5	2.6	16.5	2.3	3.8	1.7	6.4	2.4	6.3	2.6	16.5	2.3
Вкупно	217.5	100.0	261.5	100.0	248.4	100.0	727.5	100.0	222.2	100.0	264.2	100.0	245.8	100.0	732.2	100.0

V.6. Наплатени приходи

Во третото тромесечие од 2016 година износот на **вкупно наплатените нето буџетски приходи при увоз/извоз и внатрешен промет** изнесува 19.798 милиони денари. Овој износ е за 15,69% повисок од наплатените 17.114 милиони денари приход во истиот период 2015 година и тоа поодделно, по видови на приходи, е прикажано во следната табела:

(во милиони денари)

Вид на приход	Прв квартал		Втор квартал		Трет квартал		Вкупно Јануари-септември	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Царина	1.152	966	1.152	1.056	1.218	1.120	3.522	2.134
ДДВ	9.141	8.335	10.634	10.170	10.786	9.756	30.561	19.108
Акцизи	5.225	5.294	6.247	5.340	7.618	6.087	19.090	11.915
Надоместоци	157	142	173	159	177	151	507	452
Вкупно	15.675	14.737	18.206	16.725	19.798	17.114	53.679	48.576

V.6.1. Царина

Во третото тримесечие во 2016 година се наплатени вкупно **1.218 милиони денари** што е за 8,75% повеќе во однос на наплатените приходи по основа на царина и други царински давачки истиот период во 2015 година, кога беа наплатени вкупно 1.218 милиони денари.

V.6.2. ДДВ

Наплатените приходи по основа на **ДДВ при увоз** во третиот квартал во 2016 година изнесуваат **10.786 милиони денари** што е за 10,56% повеќе во однос на наплатените приходи по основа на ДДВ во истиот период во 2015 година кога беа наплатени вкупно 9.756 милиони денари.

V.6.3. Акцизи

Наплатените приходи од **акцизи во внатрешен промет и увоз** во вториот квартал во 2016 година изнесуваат 7.618 милиони денари. Овој износ е за 25,15% повисок од наплатените приходи по основа на акцизи во истиот период 2015 година, кога беа наплатени вкупно 6.087 милиони денари.

V.6.4. Надоместоци

Наплатените приходи од **надоместоци при увоз** во вториот квартал во 2016 година изнесуваат 177 милиони денари. Овој износ е за 16,72% повисок од наплатените приходи по основа на надоместоци во истиот период во 2015 година, кога беа наплатени вкупно 151 милион денари.

VI. КОНТРОЛА НА ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ

Царинската управа спроведува контрола на примената на законите од аспект на наплатата на буџетските приходи, спречување на нелегална трговија и нелојална конкуренција, спречување трговија со забранета стока и финансирање тероризам, заштита на животот и здравјето на луѓето, како и заштита на животната средина и културното наследство.

VI.1. Основи

Во периодот јули-септември 2016 година Царинската управа продолжи да ги унапредува системите за анализа на ризик, за царинско разузнавање, за контрола на трговските друштва, истраги и работа на специјалните единици.

Комитетот за контрола и безбедност во периодот јули-септември 2016 година одржа 3 седници на кои беа разгледани статусот на реализација на задолженијата и препораките дадени од страна на комитетот. Комитетот го задолжи Секторот за административни и технички работи да достави писмено известување дали поплавите во скопскиот регион имаат предизвикано материјални штети или технички проблеми во работата на Царинската управа. Комитетот ја задолжи Комисијата за одлучување по царински прекршоци во случаите кога сторител на царински прекршок е странски државјанин да го сослуша во најкраток можен рок.

VI.2. Унапредување на административниот капацитет

Во текот на третото тромесечие од 2016 година во Царинската управа се донесоа следните упатства:

- **Упатство за вршење на селективни контроли во царинското работење**, со кое се пропишува селективниот приод базиран на анализа на ризици при спроведување на царинските контроли од страна на организациските единици на Царинската управа со користење на техники за управување со ризици, заради понатамошно усогласување со стандардите и препораките на Светската царинска организација. Управувањето со ризици има за цел ефикасна и ефективна селекција на царински пратки и насочување на расположивите царински ресурси кон пратките каде постојат повисоки ризици за можна неусогласеност со законските прописи, со овозможување слободен проток со неопходен минимум задржување, за трговијата каде не постојат ризици.
- **Процедура за изготвување на годишен план за контрола на трговски друштва**, што го уредува начинот на планирање, подготовка и изготвување на годишниот план за контрола на трговски друштва.

VI.3. Управување со ризици

Управувањето со ризици претставува основно средство за спроведување на царинска контрола со цел поблиско профилирање и селектирање на таргетите, без непотребно одолговлекување и оптоварување на легалната трговија, поради што оваа област е предмет на перманентно уредување и унапредување од страна на Царинската управа.

Комитетот за управување со ризик е советодавно тело на директорот на Царинската управа за предлагање на неопходните тактички одлуки за исполнување на основните стратешки цели за управувањето со ризици. Во третиот квартал од 2016 година посвети големо внимание на реализацијата на заклучоците донесени на одржаните состаноци и континуирано ги следеше активностите во врска со управувањето со ризици, што претставува основно средство за спроведување на царинска контрола. Континуирано се следеа резултатите од реализацијата на Проектот **„Унапредување на системот за селективни контроли базирани врз анализа на ризик“** на Владата на Република Македонија и направените редуцирања на параметрите во модулот за селективност и процентот на селекција на царински декларации по случаен избор, како и параметрите за очекувана селекција во модулот за селективност, со цел јакнење на царинските контроли и олеснување на трговијата. Констатирано е дека е реализирана обврската во системот за селекција на декларации да се изврши намалување на параметрите за очекувана селекција при увоз од 3% на 1%, а при извоз од 1,5% на 0,5%. Со ова интервенција црвениот канал е сведен на 7,6%, притоа водејќи сметка олеснувањето на прометот на стоки и забрзувањето на царинската постапка да не ја намали ефективностa во работењето.

Формирана е **работна група за пристапување кон Административниот договор за Транзитниот информациски систем на Европската комисија за борба против измами**⁵, со цел унапредување на процесот за управување со ризици и откривање на царински измами во транзитната постапка. Работната група изготви анализа и даде забелешки и коментари во врска со исполнување на условите наведени во договорот.

Одржани се 2 **работилници за анализа на ризик** со изведувачот на СОЦДАД за усогласување на потребните функционалности на новиот подсистем за анализа на ризик „ESKORT“ во рамки на СОЦДАД и е извршено соодветно тестирање со профили на ризик во сите модули (транзит, увоз и извоз).

Континуирано се изготвуваат извештаи за обемот на работа на царинските испостави, екстреми во времетраењето на царинските постапки во редовна постапка, остварување на квантитативните цели, извршени контроли на

⁵ Anti-Fraud Information System – ATIS

граничните премини и др.

Направени се измени на **Упатството за поставување и следење на минимални квантитативни цели за спречување на нелегална трговија и олеснување на трговијата** и изготвени се соодветни обрасци за исполнување на квантитативните таргети за 2016 година.

Претставник на Секторот за контрола и истраги, акредитиран советник и обучувач на СЦО, учествуваше во **операцијата „АСИМ“** за откривање на стока со заштитено право од интелектуална сопственост во Момбаса, Кенија, при што работеше на подигање на свеста, разработка на техники на управување со ризик, како и откривање и препознавање на стока со заштитено право од интелектуална сопственост.

Претставник на Секторот за контрола и истраги учествуваше на тренинг курс за технички аспекти на режим за спроведување на **Конвенцијата за забрана на хемиски оружја**⁶ во Краков, Полска

VI.4. Царинска и друга контрола

VI.4.1. Физичка царинска контрола

Физичката царинска контрола опфаќа контрола на законитоста на влез, излез и транзит на стока и патници во царинското подрачје на Република Македонија и декларирањето на видот и количината на стоката за нејзино царинење.

Со примена на системот за анализа на ризик, во текот на третото тромесечие од 2016 година, во соработка со други државни институции надлежни за контрола на примената на законите, како и врз основа на непосредна проценка на царинските службеници, физичката царинска контрола, која се реализираше со користење на разновидна опрема донирана од ЕУ и опрема донирана преку Програмата за контрола на извозот и граничната безбедност EXBS⁷ на Амбасадада на САД во Скопје, при што беа опфатени стоки по 217 критериуми, резултираше со 154 успешни наоди, меѓу кои поинтересните заплени и привремено задржани стоки се прикажани во табелата во продолжение:

⁶ Chemical Weapon Convention – CWC

⁷ Export Control and Related Border Security (EXBS) Program

РЕЗУЛТАТИ ОД ЦАРИСКА ФИЗИЧКА КОНТРОЛА																	
Вид на наод	Ед. мерка	2015								2016							
		Прв квартал		Втор квартал		Трет квартал		Вкупно (јан.-сеп.)		Прв квартал		Втор квартал		Трет квартал		Вкупно (јан.-сеп.)	
		критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина
Спечување нелегална трговија со наркотички дроги, психотропни супстанции и прекурзори	кг	7	18,31	4	0,22	7	4,12	18	22,66	10	4,59	8	28,06	16	49,87	34	82,52
	литри							0	0							0	0
Спечување нелегална трговија со оружје и распрскувачки материји и предмет	Парче	4	184	3	2,399	4	14	11	2,597	5	529	3	125,182	1	48	9	125,759
Заштита на културното наследство	Парче	1	1			1	1	2	2							0	0
Спечување на нелегална трговија со живи животни	Парче	2	10					2	10			1	1			1	1
Спечување илегална имиграција	Лица	16	198	15	1,182	1	2	32	1,382	17	221	6	143	21	285	44	649
Спечување недозволено пренесување на готови пари и хартии од вредност (ипјади евра)	Евра	22	330	20	128	25	1,275	67	1,733	21	136	17	785	14	126	52	1,047
Спечување неовластено тргување со лекови и медицински помагала	Парче	5	5,200	5	6,835	4	1,626	14	13,661	4	4,850	4	4,120	7	4,367	15	13,337
	кг		10					0	10							0	0
Спечување неовластена трговија со прехранбени производи	кг	8	6,540	16	57	18	2,556	42	9,153	8	872	11	186	8	135	27	1,193
	литри	2	469		1,188		1,408	2	3,065		446		149	3	563	3	1,158
	парче		144		4,767		3,710	0	8,621		40		876			0	916
Спечување нелегална трговија со цигари и други тупунски производи (ипјади парчиња)	Парче	18	131	25	170	15	34	58	335	21	87	16	122	13	63	50	272
	кг		46,50		56		285	0	388		1,864		34		315	0	2,213
Спечување забранета употреба на екстра лесно гориво	Парче							0	0							0	0
	кг	40	8,954	24	8,569	27	7,026	91	24,549	24	9,159	25	7,121	27	2,721	76	19,001
Спечување нелегална трговија со облека, модни дотатоци, текстилни производи, репроматеријали	кг		201				137		338		1492		139		500	0	2131
	долни							0	0		152					0	152
	Метри		11,200				2,698	0	13,898		2,148					0	2,148
Спечување нелегална трговија со бижутерија, галантерија и предмети и накит од благородни метали	Парче	20	6,622	9	2,070	11	1,804	40	10,496	6	489	6	562	6	76	18	1,127
	кг		2,23		0,69		2	0	4		39		0		2	0	41
Спечување нелегална трговија со козметика, парфери, средства за хигиена и сл.	Парче	7	6,160	6	418	2	140	15	6718	3	316	4	1462	8	560	15	2338
	литри				4			0	4							0	0
	Метри	81	22,602	113	121,514	57	4,727	251	148,843	81	28,353	74	39,336	93	140,522	248	208,211
Спечување нелегална трговија со други видови стоки	кг		3,318		300		50	0	350		14					0	14
	кг				63		10,477	0	13,858		215				611	0	826
	литри		30		370			0	400						19	0	19
Вкупно критериум		233		240		172		645		200		175		217		592	

Според бројот на акции и количината на привремено задржани и заплениети предмети, евидентно е дека и покрај интензивните акции и резултати од акциите за спечување нелегална трговија со наркотички дроги, нелегалната трговија се манифестира и со обиди за шверц и криумчарење на мали пратки на производи за широка потрошувачка што сеуште подлежат на увозни давачки.

Спречување нелегална трговија со наркотички дроги, психотропни супстанции и прекурзори

Во третото тромесечие од 2016 година спречени се 16 обиди на шверц на наркотични дроги со вкупна тежина од околу 50 килограми (49,237 килограми марихуана, 600 грама кокаин, 10,15 грама амфетамин, 10,15 грама метамфетамин и 6 семки на канабис).

На граничниот премин Табановце при излез од државата заплени се 4,5 грама марихуана, 8,15 грама амфетамин (кетамин) и 10 таблети метамфетамин.

На граничниот премин Дојран при излез од државата заплени се 34 килограми марихуана.

Спречување нелегална трговија со цигари и други тутунски производи

Во третото тромесечие од 2016 година спречени се 13 обиди на шверц на околу 63 илјади парчиња цигари и 315 килограми тутун.

На граничниот премин Табановце при излез од државата откриени се непријавени 6.280 парчиња цигари.

На граничниот премин Дојран при излез од државата откриени се непријавени 9.960 парчиња цигари.

Спречување нелегален пренос на готови пари и хартии од вредност

Во третото тромесечие од 2016 година спречени се 14 обиди на шверц на готови пари во вкупен износ од околу 126.000 евра и тоа: 91.250 евра, 12.000 швајцарски франци, 5.080 американски долари и 2.370.000 српски динари (во противвредност од 19.200 евра).

На граничниот премин Табановце при излез од државата откриени се и одземени 2.370.000 српски динари (во противвредност од околу 19.200 евра).

На граничниот премин Табановце при излез од државата откриени се и одземени 40.000 евра.

Спречување нелегална трговија со лекови и медицински помагала

Во третото тромесечие од 2016 година спречени се 7 обиди на шверц на 4.367 парчиња разни видови на лекови, медицински материјали и помагала.

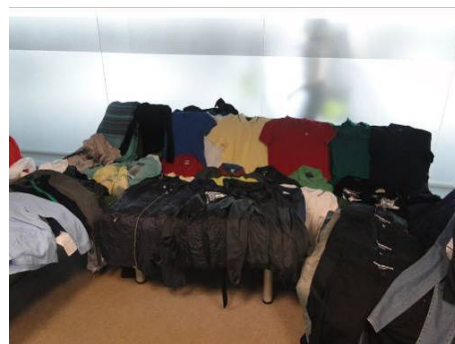
На граничниот премин Јажинце при влез во државата при детална контрола на возило откриени се 1.681 парче разни видови лекови.

Спречување нелегална трговија со облека, модни додатоци, текстилни производи, репроматеријали

Во третото тромесечие од 2016 година беа спречени 27 обиди на шверц на 2.721 парче готови текстилни производи и 500 килограми репроматеријали.

На Граничниот премин Аеродром „Александар Велики“ Скопје на влез во државата при детална контрола се пронајдени и привремено задржани 75 парчиња готови текстилни производи.

На Граничниот премин Аеродром „Александар Велики“ Скопје на влез во државата при детална контрола се пронајдени и привремено задржани 62 парчиња готови текстилни производи.

Спречување нелегална трговија со други видови стока

Во третото тромесечие од 2016 година спречени се 93 обиди на шверц на разна стока (140.522 парчиња, 611 килограми и 19 литри разна стока).

На граничниот премин Блаце при влез во државата биле откриени непријавени 373 парчиња галантерија за мобилни телефони.

Контрола на акцизни стоки во внатрешен промет

Во текот на третото тромесечие од 2016 година Царинската управа, согласно своите надлежности кои што произлегуваат од Законот за акцизите, заедно со Управата за јавни приходи, согласно нејзините надлежности кои што произлегуваат од Законот за регистрирање на готовински плаќања, изврши контрола на обележување и употреба на контролни марки – бандероли во малопродажните и угостителски објекти кои вршат промет со акцизни добра. При контролата во повеќе објекти (кафе барови, ресторани, маркети, пазари и продавници) во повеќе градови ширум државата во 3 случаи откриена е незаконска продажба на алкохолни пијалоци и тутун.

Контрола на управувањето со странски возила и јавен превоз

Поради непочитување на прописите за управување со странски моторни возила во Република Македонија, во третото тромесечие од 2016 година, Царинската управа привремено задржа 19 патнички моторни возила.

Во истиот период во 2015 година Царинската управа привремено задржала 41 моторно возило, од кои 29 биле патнички моторни возила, 8 моторцикли и 4 други видови возила.

Царинската управа во соработка со Државниот инспекторат за транспорт, во третото тромесечие од 2016 година откри 6 неправилности во меѓународниот превоз на патници, по што се изречени 4 глоби и 2 опомени од страна на Државниот инспекторат за транспорт.

Во истиот период во 2015 година биле откриени 14 случаи на непочитување на прописите во меѓународниот превоз на патници и стоки, при што биле изречени 2 глоби, 4 прекршочни пријави и издадени 5 решенија за забрана за влез или излез од Република Македонија.

VI.4.2. Документарна царинска контрола

Документарната царинска контрола представува контрола на соодветноста на царинските и други документи за царинско постапување согласно регулативата. Оваа контрола се врши при увоз, извоз, транзит и привремен увоз на правни лица и нивните управители, но се однесува и на физички лица, без оглед дали станува збор за резиденти или за нерезиденти.

Врз основа на непосредна документарна царинска контрола, во текот на третото тромесечие од 2016 година, во 5.990 случаи се откриени несоодветни документи за царинење и за усогласеност со мерките на трговската политика, од кои 5.683 случаи се однесуваат на невалидни, фалсификувани и други несоодветни документи со цел прикажување пониска царинска вредност за пресметка на увозни давачки, 133 случаи на невалидни сертификати за преференцијално потекло на стоките со цел избегнување плаќање на увозни давачки, 151 случај на несоодветно распоредување во тарифни ознаки со помали увозни давачки и 23 случаи на презентирање други видови несоодветни документи за избегнување плаќање на увозни давачки или мерки на трговската политика.

РЕЗУЛТАТИ ОД ДОКУМЕНТАРНА ЦАРИНСКА КОНТРОЛА								
Вид на документ			Фактури (понишка вредност)	Сертификати за преференцијално потекло	Несоодветно тарифно распоредување на стоката	Други документи за пресметка на увозни давачки	Други видови невалидни документи	Вкупно
2015	Прв квартал	Невалидни	2,969	151	143	15	2	3,280
		Фалсификат	0	1	0	13	0	14
		Други	2,538	38	37	2	0	2,615
		Вкупно	5,507	190	180	30	2	5,909
	Второ квартал	Невалидни	3,850	111	139	12	0	4,112
		Фалсификат	0	0	0	9	0	9
		Други	3,271	34	46	1	24	3,376
		Вкупно	7,121	145	185	22	24	7,497
	Трет квартал	Невалидни	3,376	115	95	25	1	3,612
		Фалсификат	0	0	0	16	0	16
		Други	3,213	15	30	0	3	3,261
		Вкупно	6,589	130	125	41	4	6,889
	Вкупно (јан.-сеп.)	Невалидни	14,368	532	519	151	6	15,576
		Фалсификат	0	1	0	76	0	77
		Други	13,500	111	169	5	27	13,812
		Вкупно	27,868	644	688	232	33	29,465
2016	Прв квартал	Невалидни	3,790	104	145	31	1	4,071
		Фалсификат	0	0	3	0	0	3
		Други	4,281	22	50	0	0	4,353
		Вкупно	8,071	126	198	31	1	8,427
	Второ квартал	Невалидни	5,286	126	139	39	0	5,590
		Фалсификат	2	1	0	1	0	4
		Други	5,300	23	39	1	1	5,364
		Вкупно	10,588	150	178	41	1	10,958
	Трет квартал	Невалидни	2,824	107	116	23	0	3,070
		Фалсификат	0	0	0	0	0	0
		Други	2,859	26	35	0	0	2,920
		Вкупно	5,683	133	151	23	0	5,990
	Вкупно (јан.-сеп.)	Невалидни	11,900	337	400	93	1	12,731
		Фалсификат	2	1	3	1	0	7
		Други	12,440	71	124	1	1	12,637
		Вкупно	24,342	409	527	95	2	25,375

Најголем број од невалидните и фалсификувани документи за царинска вредност се однесуваат на употребувани патнички моторни возила, додека останатите се однесуваат на разновидна друга стока – прехранбени производи, текстилни производи, товарни моторни возила, производи од стакло, употребувани машини, отпадно железо, мебел, поштенски пратки од „ДХЛ“ и „ТНТ“ и др.

Со откриените невалидни и фалсификувани царински и други документи, увозниците се обиделе да избегнат плаќање на околу 206 милиони денари на име увозни давачки.

Врз основа на непосредна документарна царинска контрола, во истиот период во 2015 година, во 6.889 случаи се откриени несоодветни документи за царинење и за усогласеност со мерките на трговската политика. Со откриените невалидни и фалсификувани царински и други документи, увозниците се обиделе да избегнат плаќање на околу 211 милиони денари на име увозни давачки.

VI.4.3. Пријавени девизи

На граничните премини во Република Македонија, во третото тромесечие од 2016 година вкупно се пријавени девизни средства во противредност на 1.991.516 евра, од кои 1.986.616 евра на влез и 4.900 евра на излез од Република Македонија.

Во вкупно пријавените девизни средства има 1.564.000 евра, 288.000 американски долари, 150.100 швајцарски франци, 3.000.000 јапонски јени, 120.000 норвешки круни и 28.000 македонски денари.

Во однос на царинските испостави, најмногу девизни средства се пријавени на ЦИ Блаце (противредност на 600.073 евра или 30,13% од вкупно пријавените девизни средства), ЦИ Аеродром „Александар Велики“ Скопје (противредност на 455.918 евра или 22,89% од вкупно пријавените девизни средства), ЦИ Богородица (противредност на 343.200 евра или 17,23% од вкупно пријавените девизни средства), ЦИ Табановце автопат (противредност на 228.437 евра или 11,47% од вкупно пријавените девизни средства) и ЦИ Кафасан (противредност на 176.980 евра или 8,89% од вкупно пријавените девизни средства).

Во третото тромесечие од 2016 година пријавени се за 29,21% помалку девизни средства во однос на второто тромесечие од 2016 година, а за 56,48% помалку девизни средства во однос на третото тромесечие во 2015 година.

VI.4.4. Царинска лабораторија

Во третото тромесечие од 2016 година, во Царинската лабораторија за анализа се примени **131 мостра**. Најголем дел од мострите се однесуваат на производи од нафта и нафтени деривати, производи на прехранбена индустрија и други производи од хемиска индустрија.

Притоа, од вкупно анализираните 131 мостра, во 53 случаи (40,46% од сите случаи) е констатирано дека стоката била распоредена во несоодветна тарифна ознака, од кои во 6 случаи промената е извршена врз основа на лабораториска анализа, а во останатите 47 случаи промената е извршена врз основа на техничка документација.

Несоодветното тарифно распоредување имало за цел распоредување во тарифна ознака со пониска царинска стапка или без царинска стапка, како и стапка на ДДВ, како и со цел избегнување на забрани и ограничувања за увоз на стока, утврдени со мерките на трговската политика.

Во третиот квартал од 2015 година во лабораторијата биле примени 168 мостри, од кои најголем дел се однесувале на производи од нафта и нафтени деривати, производи од прехранбена индустрија и други производи од хемиска индустрија. Притоа од вкупно 168 анализирани мостри, во 25 случаи или 15% (од кои 6 врз основа на анализа на техничка документација, 19 врз основа на лабораториска

анализа) е констатирано дека стоката била распоредена во несоодветна тарифна ознака или имало непочитување на мерките на трговска политика. Несоодветното распоредување имало за цел распоредување во тарифна ознака со пониска царинска стапка или без царинска стапка, како и стапка на ДДВ, како и со цел избегнување на забрани и ограничувања за увоз на стока, утврдени со мерките на трговската политика.

VI.4.5. Резултати од постцаринска контрола

Постцаринската контрола опфаќа контрола кај трговските друштва после спроведено царинење, како и надзор на иматели на одобренија за царински постапки со економски ефект, одобренија за поедноставени царински постапки, акцизни дозволи и др.

Во третото тромесечие од 2016 година Одделението за контрола на трговски друштва изврши 49 контроли на трговски друштва на податоците за увоз, поедноставени постапки, одобрен извозник и увоз за облагородување, при што откри 24 случаи на обиди за избегнување плаќање на увозни давачки во вкупен износ од 8.706.631 денар, 5 случаи на непридржување кон обврските од издадено одобрение за одобрен извозник и 2 случаи на непридржување кон обврските од издадено одобрение за увоз за облагородување. Обидите за избегнување увозни давачки се однесуваат на погрешно распоредување по царинската номенклатура, непријавени транспортни и други трошоци и пресметан ДДВ по помала стапка од законски пропишаната.

При извршени 7 контроли на увозници и иматели на акцизни дозволи, како и корисници на ТНГ не се откриени обиди за избегнување на акцизни давачки.

При извршена 1 контрола на регистриран трговец со минерални масла кои содржат материји за обележување на горивата откриен е 1 случај на непридржување на обврските утврдени со член 31-а од Законот за акцизите. За откриениот прекршок ќе се спроведе соодветна прекршочна постапка.

Во истиот период во 2015 година извршени се 220 контроли на трговски друштва по разни основи.

РЕЗУЛТАТИ ОД КОНТРОЛА НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА ВО 2015-2016 ГОДИНА								
Вид на контрола	2015				2016			
	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно (јан.-сеп.)	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно (јан.-сеп.)
Контрола на трговски друштва	27	21	22	89	18	25	28	71
Контрола на иматели на акцизни одобренија	17	14	7	46	30	13	7	50
Контрола на иматели на одобренија за увоз за облагородување	59	66	58	240	51	18	9	78
Контрола на иматели на одобрени за царинско складирање и ППЧ	44	55	51	203	46	2	3	51
Контрола на иматели на други одобренија со економски ефект	5	2	5	13	1	0	0	1
Контрола на поедноставени царински постапки	83	81	74	557	336	168	214	718
Контрола на иматели на одобренија за царинско застапување	0	3	0	69	0	98	0	98
Контрола на иматели на други одобренија	3	2	3	14	7	3	4	14
Вкупно	238	244	220	1,231	489	327	266	1,082

VI.4.6. Преземени правни мерки за откриените неправилности

Покрај непосредно наложување (со записник) на плаќање на поголеми износи на увозни давачки и одземањето на царински и акцизни одобренија, за утврдените неправилности Царинската управа донесува управни решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки и поднесува прекршочни и кривични пријави.

VI.4.7. Решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки

Во третото тромесечие од 2016 година на име **дополнителна наплата на увозни давачки и ДДВ** Царинската управа донесе 301 решение, на вкупен износ од 22,40 милиони денари, од кои:

- 39 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 5,27 милиони денари поради несоодветно распоредување на стоката во тарифна ознака со пониски (или нула) стапки на увозни давачки;
- 7 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 0,79 милиони денари поради декларирана пониска вредност на стоката како основица за пресметка на увозните давачки, утврдено со проверка на фактури и други документи за царинска вредност во царинските служби на извозникот;
- 43 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 2,01 милиони денари поради невалидни докази за преференцијално потекло на стоката, врз основа на проверка во царинските служби на извозникот;

- 212 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 14,33 милиони денари по други основи, односно измена на податоци во царински декларации.

Во истиот период во 2015 година Царинската управа донесе вкупно 538 решенија за дополнителна наплата на јавни давачки во вкупен износ од околу 11,2 милиони денари.

VI.4.8. Кривични пријави

Во третото тромесечие од 2016 година Царинската управа поднесе **22 кривични пријави** против **28 физички лица** и **6 правни лица**.

Во третото тромесечие од 2016 година поради поради **даночно затајување** поднесени се 3 кривични пријави против 6 физички лица и 3 правни лица. Поради **заштита на права од интелектуална сопственост** поднесени се 2 кривични пријави против 2 физички лица и 2 правни лица. Поради **недозволено тргување со наркотички дроги** поднесени се 8 кривични пријави против 8 физички лица. Поради **криумчарење** поднесени се 6 кривични пријави против 8 физички лица. Поради **фалсификување на исправи** поднесени се 2 кривични пријави против 2 физички лица и 1 правно лице. Поради **промет со акцизни стоки без бандероли** поднесена е 1 кривична пријава против 2 физички лица.

Во третото тромесечие минатата 2015 година Царинската управа поднесе 27 кривични пријави против 30 физички и 12 правни лица.

VI.4.9. Царински, девизни и акцизни прекршоци

Во третото тромесечие од 2016 година се поднесени **158 прекршочни пријави** од кои 144 за сторен царински прекршок, 11 за сторен девизен прекршок и 3 за сторен акцизен прекршок. Од вкупно поднесени прекршочни пријави 150 се однесуваат на физички, а 8 на правни лица.

Во истиот период во 2015 година до Одделението за прекршоци на Царинската управа биле доставени 461 прекршочна пријава од кои 371 за сторен царински прекршок, 26 за сторен девизен прекршок и 64 за сторен акцизен прекршок против 172 физички лица и 289 правни лица.

Во третото тромесечие од 2016 година се решени **192 прекршочни предмети** и притоа на сторителите им се изречени глоби во износ од околу 15,05 милиони денари. Во 174 предмети покрај глобата им беше изречена и посебна мерка одземање на стоката предмет на прекршокот, а во 15 предмети за сторен девизен прекршок изречена е мерка одземање на непријавените девизи кои во денарска противредност изнесуваат околу 7,7 милиони денари.

Во третото тромесечие од 2015 година биле решени **319 прекршочни предмети** и притоа на сторителите им се изречени глоби во износ од околу 11,7 милиони денари. Во 125 предмети покрај глобата им била изречена и посебна мерка одземање на стоката предмет на прекршокот, а во 24 предмети за сторен девизен прекршок била изречена мерка одземање на непријавените девизи, кои во денарска противредност изнесуваат околу 13,4 милиони денари.

Во третото тромесечие од 2016 година се изречени **497 мандатни казни** против 302 физички лица и 195 правни лица, при што на сторителите им се изречени казни во висина од околу 5,62 милиони денари.

Во истиот период во 2015 година биле изречени 475 мандатни казни против 298 физички лица и 177 правни лица, при што на сторителите им се изречени казни во висина од околу 5,9 милиони денари.

VI.5. Учество во меѓународни активности

Во третото тромесечие од 2016 година Царинската управа зеде учество во:

- Меѓународен проект **„Global Shield“**, организиран од Светската царинска организација, за увоз и извоз на хемикалии и други производи што може да се користат за производство на експлозиви и експлозивни направи.
- Подготвителен состанок за оперативната акција **„Western Balkan Action Day – 2016“**, за борба против трговија со оружје, во рамките на Европска мултидисциплинарна платформа против криминални закани⁸ – иницијатива **„Firearms“ (Оружје)**, кој се одржа во Хаг, Холандија, во организација на EUROPOL.
- Прва фаза од меѓународната операција **„Chimera“**, организирана од СЦО, а фокусирана на борба против нелегална трговија со мали и лесни оружја. Учесници во операцијата се земјите членки на СЦО.
- Шеснаесеттиот **состанок на Работната група за борба против измами и криумчарење**, организиран од Центарот за спроведување на законот во Југоисточна Европа – SELEC⁹, кој се одржа во Букурешт, Романија.
- Состанок за **проектот на Владата на Република Македонија за консолидирање на безбедносниот и разузнавачкиот систем**, што се спроведува со поддршка на Женевскиот центар за демократска контрола на вооружените сили¹⁰, кој се одржа во просториите на Министерството за внатрешни работи – Школски центар „Идризово“.

⁸ European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats – EMPACT

⁹ Southeast European Law Enforcement Center – SELEC

¹⁰ The Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces – DCAF

Во третото тромесечие од 2016 година Царинската управа внесе во CEN¹¹ базата податоци за 17 заплени, достави 17 информации за заплена стока до SELEC центарот.

Додека во третиот квартал од 2015 година Царинската управа внесе во CEN базата податоци за 28 заплени, достави 28 информации за заплена стока до SELEC центарот, достави 3 информации за заплена на дрога до ZKA¹² Балкан инфо, достави информации за 1 заплена во базата „Containercomm“ –комуникациски систем на СЦО, како и информации за 1 заплена во „Archeo“ базата на податоци на СЦО.

VI.6. Заштита на права од интелектуална сопственост

Во третото тромесечие од 2016 година има 544 регистрирани царински службеници – корисници на IPM (Interfaced Public Member) платформата на СЦО, од кои 6 се активни корисници кои оствариле 16 пристапи до апликацијата. Апликацијата претставува средство за ефикасно препознавање на оригиналноста на производите, како и за ефективно откривање и докажување на фалсификувани трговски марки.

¹¹ CEN – Customs Enforcement Network (Царинска мрежа на податоци за спречување на криминалот)

¹² ZKA – Zollkriminalamt (Царинско истражно биро на Германија)

VII. ТРАНСПАРЕНТНОСТ И СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЦАРИНАТА

VII.1. Односи со јавноста

Транспарентно и професионално информирање и комуникација претставува клучен елемент за промовирање на акциите, вредностите и целите на Царинската управа во јавноста и градење на позитивен институционален имиџ. Во таа насока, во текот на третото тромесечие од 2016 година објавени се 30 соопштенија за активностите на Царинската управа, воведените новитети во работењето, откриените неправилности поврзани со непријавена и фалсификувана стока, како и царински измами.

VII.1.1. Позначајни настани

Активности за информирање на патниците за нивни права и обврски

Царинската управа на Република Македонија, во периодот на летни одмори и голема фреквенција на патници на граничните премини, организираше повеќе активности за информирање на патниците кои влегуваат, излегуваат или транзитираат низ Република Македонија за нивните права и обврски, со цел овозможување на брза, безбедна и лесна царинска контрола.

Во таа насока, изработени беа информативни брошури на македонски и англиски јазик со корисни податоци за важечката царинска регулатива за патнички промет, односно за дозволените количини за внесување или изнесување на тутунски и алкохолни производи, парфеми, предмети за лична употреба, лекови, миленичиња, оружје и муниција, предмети од историска и културна вредност и слично. Со цел подигање на свеста на патниците и нивно запознавање со царинските законски регулативи, во текот на месец јули интензивно се делеа информативни брошури на граничните премини, пракса која ќе продолжи и во иднина. Воедно, на патниците им се презентираа и брошури со информации за царинска регулатива поврзана со пријавување пари, изработени на македонски, англиски, албански и турски јазик. Патниците на аеродромите во Скопје и Охрид за законската регулатива имаа можност да се информираат и преку информативно видео поставено на екраните на аеродромите во делот за чекирање, каде патниците поминуваат пред да излезат од државата, како и на мониторите во делот на зоната за пристигнување кај лентите за багаж, каде патниците го чекаат својот багаж при влез во државата, како и преку информативните табли поставени на граничните премини.

Нова донација на опрема преку програмата EXBS на Амбасадата на САД

Програмата за контрола на извозот и граничната безбедност (EXBS) на Амбасадата на САД во Република Македонија на Царинската управа ѝ врачи опрема во вредност од 8.918 американски долари - 7 пејдери за откривање на радијација, наменета за спречување на незаконско тргување со стоки. Опремата што официјално беше предадена на 17 август 2016 година и што царинските службеници ја користат во нивната секојдневна работа, придонесе за поефикасна и поефективна борба против прекуграничниот криминал и за подобри резултати во откривањето и спречувањето на недозволената трговија и заштита на границите. Во изминатите десетина години, Амбасадата на САД преку Програмата EXBS ѝ донираше на Царинската управа оперативна опрема во вредност од над 2 милиони американски долари, со обезбедени обуки за користење на истата, а со цел да се унапреди целокупното царинско работење и да се остварат подобри резултати во олеснувањето на меѓународната трговија и зачувување на безбедноста на општеството. Од почетокот на оваа година, физичката царинска контрола, која меѓу другото се спроведуваше со користење на опремата донирана преку Програмата EXBS на Амбасада на САД во Република Македонија, резултираше со над 300 успешни наоди, при што царинските службеници пронајдоа и запленија околу 69 килограми марихуана, 9.000 парчиња разни лекови, 2.000 килограми тутун и 200.000 цигари, 307.000 евра, 48.300 швајцарски франци, 2.197.846 турски лири во чекови (противвредност од 667.000 евра), 2.940 американски долари и друго. Со применување на опрема слична на онаа која е предмет на денешната донација, спречен е и обид за увоз на радиоактивни материјали

VII.1.2. Меѓународна соработка

Директорката на Царинската управа на седница на Советот на Светската царинска организација

Директорката на Царинската управа присуствуваше на 127-та/128-та седница на Советот за царинска соработка од 14 до 16 јули 2016 година во Брисел. На 127-та/128-та седница на Советотот, приоритет беше ставен на безбедноста. Усвојувајќи ја „Пунта Кана“ резолуцијата за безбедност и Програмата за нејзина имплементација, СЦО ја потенцираше клучната улога на царината во борбата против недозволената трговија и тероризмот.

Во клучните приоритетни активности предвидени со Стратешкиот план 2016-2019 година беше технолошкиот развој на СЦО – Дигитална царина. Во таа насока, сите царински служби се стремат да воспостават висок степен на дигитализација. Делегатите, претставници на царинските администрации, членки на СЦО, ја потенцираа важноста од интензивна соработка помеѓу царинската служба и другите погранични агенции, особено полицијата. Од аспект на ефикасна и ефективна наплата на царинските приходи и заштитата на финансиските интереси на државите, препорака на СЦО беше зголемена соработка помеѓу царинските и даночните служби. Исто така беше истакнато сè поголемото значење од воспоставување на мрежа за борба против криумчарење на културното наследство (пред сè во конфликтните зони) со цел зачувување на светската меморија, но и спречување на финансирањето на терористичките активности. На седницата на Советот за царинска соработка беа усвоени стратешките документи: Стратешкиот план 2016-2019 и Оперативниот план за 2017 година, а се изврши и избор на претседавачи на одредени тела и директорати на СЦО.

Учество на семинар за олеснување на трговијата во Република Кореја

Делегација на Царинската управа на Република Македонија учествуваше на Семинар на тема „Олеснување на трговијата и Дигиталната Царина“ во организација на Царинската служба на Република Кореја, во периодот од 29 август до 1 септември 2016 година.

Организаторот и царинските администрации учеснички, со презентации и споделување на знаење и искуства го потврдија заедничкиот стремеж да овозможат натамошно олеснување на трговијата преку воведување и користење на информациски технологии и модернизирање на царинските постапки. На настанот беа презентирани веќе преземените мерки за олеснување на трговијата, активностите што се спроведуваат во борбата против тероризмот, воведувањето на едношалтерскиот систем и концептот на овластен економски оператор, како и унапредувањето на системот за анализа на ризик. Посебно внимание беше посветено на т.н. „UNI PASS“ систем, систем за електронско царинење воведен од страна на Република Кореја. Функционалноста и интеграцијата на сите работни процеси во постапката на царинење во „UNI PASS“ системот ѝ овозможија на Република Кореја шест години по ред, во периодот од 2004 до 2009 година, да биде рангирана на прво место во извештајот „Doing Business“ на Светска Банка кај индикаторот „Прекугранична трговија“. За време на семинарот, директорката на Царинската управа на Република Македонија имаше презентација на тема

„Дигиталната царина во служба на олеснувањето на трговијата“, при што го презентираше досегашното искуство на Република Македонија во спроведувањето на Договорот за олеснување на трговијата на Светската трговска организација. Притоа, беа потенцирани досега спроведените проекти и мерки за олеснување на трговијата во Република Македонија (воведувањето на Информациониот систем за обработка на податоци во електронски облик и електронски потпис при постапките на увоз, извоз и транзит – EXIM, Новиот компјутеризиран транзитен систем, поедноставените постапки, стоковото царинење на граничните премини и овластениот економски оператор), но исто така беа нагласени и тековните и идни мерки и активности (соработка со деловната заедница во рамките на Советодавното тело, реконструкција и модернизација на граничните премини и соработка со соседните царински администрации).

Билатерална средба помеѓу царинските служби на Македонија и Косово

На 15 септември 2016 година во Скопје се одржа билатерална средба помеѓу делегации на Царинските управи на Република Македонија и Република Косово. Состанокот на делегациите предводени од директорите на двете служби се одржа во насока на зајакнување на соработката помеѓу двете земји, воспоставена во рамките на Спогодбата за билатерална соработка помеѓу Република Македонија и Република Косово за соработка и взаемна помош за царинските работи.

Теми на дискусија на состанокот беа унапредување на електронската размена на царински податоци со цел спречување на царински измами во двете земји, унапредување на соработката помеѓу царинските службеници на оперативнo ниво при вршењето на тековното царинско работење и координирање на активностите помеѓу царините на двете земји во насока на олеснување на трговијата и безбедноста. Претставниците на двете царински администрации изразија задоволство од досегашната соработка и заинтересираност за организирање на нови активности и размена на искуства што ќе биде од полза за двете страни.

Одржан состанок со генералниот директор на СЕЛЕК

На 23 септември 2016 година во просториите на Царинска управа се одржа работен состанок помеѓу претставници од Царинската управа и генералниот директор на СЕЛЕК Центарот, м-р Тони Јакимовски.

Југо-источниот европски центар за спроведување на законот (SELEC) – меѓународно тело за борба со криминалот и центар за регионална соработка на полициите и царините од 12 балкански држави (Албанија, Босна и Херцеговина, Бугарија, Грција, Македонија, Молдавија, Романија, Србија, Турција, Унгарија, Хрватска и Црна Гора), за прв пат од своето постоење има генерален директор од Република Македонија. На состанокот се дискутираше за продлабочување на соработката во насока на сузбивање на прекуграничниот криминал, со посебен акцент на криумчарењето на дрога, финансиски и компјутерски криминал, шверц и царинска измама. Претставниците од двете институции ја истакнаа заложбата за продолжување на соработката и во иднина, преку зголемена размена на информации и иницирање на заеднички акции за сузбивање на криминалот во регионот на Југоисточна Европа.

VII.1.3. Граѓански дневник и барања за пристап до информации од јавен карактер

Во третото тромесечие од 2016 година Граѓанскиот дневник на интернет страната на Царинската управа **е посетен 533 пати** и е одговорено на 2 прашања упатени до Граѓанскиот дневник.

VII.1.3. Интернет и интранет

Во третото тромесечие од 2016 година страницата е посетена од вкупно 41.869 корисници. Од страна на корисниците во овој период се испратени 188 прашања, жалби и сугестии. До денес е одговорено на 74 прашања.

Во третото тромесечие од 2016 година на интернет страницата се објавени 78 содржини на македонски и 27 на англиски јазик. Во третото тромесечие од 2015 година на интернет страницата биле објавени 113 содржини на македонски и 44 на англиски јазик.

Во третото тромесечие од 2016 година страницата е посетена 444.401 пат. Најпосетени се рубриците: „Вести“ (266.777 посети), „Нов компјутеризиран транзитен систем – NCTS (20.830 посети)“, „Царинска тарифа“ (7.770 посети),

„Најчесто поставувани прашања“ (5.952 посети), „Интерактивна мапа“ (2.853 посети), „Контакти“ (7.133 посети) и „Царински закон“ (3.816 посети).

Во третото тромесечие од 2015 година страницата била посетена 442.318 пати. Најпосетени биле рубриците: „Вести“ (247.272 посети), „Нов компјутеризиран транзитен систем – NCTS“ (22.686 посети), „Царинска тарифа“ (7.929 посети), „Најчесто поставувани прашања“ (6.795 посети), „Интерактивна мапа“ (4.223 посети), „Контакти“ (7.517 посети) и „Царински закон“ (4.177 посети).

На интранет порталот на Царинската управа во третиот квартал во 2016 година објавени се 209 информации, притоа се остварени над 33 илјади посети од 3.403 корисници.

На интранет порталот на Царинската управа во третото тромесечие од 2015 биле објавени 186 информации, а притоа биле остварени над 31,4 илјади посети од 1.132 корисници.

VII.1.4. Отворена царинска телефонска линија (197)

На отворената царинска телефонска линија (197) за третото тромесечие во 2016 година добиени се вкупно 2.491 повик или во просек 28 повици на ден и тоа: „А“ класа¹³ – вкупно 2 повици, „Б“ класа¹⁴ – вкупно 7 повици, „С“ класа¹⁵ – вкупно 192 повици и „Ј“ класа¹⁶ – вкупно 19 повици. Најголемиот дел од повиците се однесуваат на прашања поврзани со функционирањето и состојбата на граничните и внатрешните царински испостави, како и на спроведувањето на поодделни царински постапки. Како резултат на процесирање на добиените повици на отворената царинска линија, извршени се контроли од страна на граничните и внатрешните царинските испостави, како и од мобилните тимови, додека од страна на соодветните служби извршена е обработка, анализа и истрага од доменот на нивното работење.

¹³ „А“ класа се информации кои бараат неопходна акција од страна на испостава или мобилна екипа.

¹⁴ „Б“ класа се информации кои бараат понатамошни дополнителни испитувања од други одделенија во Секторот за контрола и истраги или од други одделенија во Царинската управа.

¹⁵ „С“ класа се информации што не можат да се користат, односно се повици за пријава на застои од страна на превозни компании, поплака или пофалба на царински процедури.

¹⁶ „Ј“ класа информации проследени до Сектор за професионални стандарди, а кои се однесуваат на жалби на граѓани за коруптивно и непрофесионално работење на царинските работници.

ОТВОРЕНА ЦАРИНСКА ЛИНИЈА 197								
Вид на позици	2015				2016			
	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно (јан.-сеп.)	Прв квартал	Втор квартал	Трет квартал	Вкупно (јан.-сеп.)
Класа А	14	6	5	25	3	4	2	9
Класа Б	19	9	8	36	10	8	7	25
Класа Ц	173	197	207	577	176	250	192	618
Класа Ј	6	10	10	26	9	6	19	34
Останато	2,488	2,229	2,607	7,324	1,636	1,963	2,271	5,870
Вкупно:	2,700	2,451	2,837	7,988	1,834	2,231	2,491	6,556

VII.2. Царинска соработка

VII.2.1. Соработка со бизнис заедницата

Во насока на продлабочување на соработката со бизнис заедницата, Царинската управа организираше работни состаноци во сите подрачни царинарници: Битола, Гевгелија, Куманово, Скопје и Штип, како и на централно ниво во просториите на Царинската управа во Скопје.

На состаноците присуствуваа околу 100 претставници на компании и тоа: компании од областа на текстилното производство, т.н. „лон“ производство, производители и увозници на акцизни добра, транспортни и шпедитерски компании, претставници на компании – странски инвеститори, како и претставници на странски компании кои имаат намера да започнат со работа во Република Македонија. За време на работните средби изнесени беа предлози за подобрување на меѓусебната соработка, подобрување на царинското и акцизното законодавство, прашања поврзани со последните измени на Законот за акцизите кои стапија во сила на 1-ви јули 2016 година, како и можни измени на одредени правилници во насока на забрзување и олеснување на царинските постапки. Претставниците на компаниите беа информирани за суштината на поедноставените постапки, предностите од нивно користење и условите кои треба да ги исполнат за да бидат корисници на истите. Исто така посочена беше можноста за царинење на граничните премини, можноста за користење на усна декларација, посебно во делот на т.н. брзи пратки. На претставниците на компаниите – странски инвеститори им беа претставени можностите за поедноставени постапки, увозот за облагородување со систем на одложено плаќање на давачките и сл. Со претставниците на транспортни компании се дискутираше за искуствата со транзитните постапки по примената на Конвенцијата за заеднички транзит од 1-ви јули 2015 година.